

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

לפני: כבוד השופטת אורלי מור-אל

התובעים:

1. פלונית (קטינה)
2. אלמונית (אפוטרופוסית)
3. פלוני (אפוטרופוס)

נגד

הנתבעות:

1. ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ
2. כלל חברה לביטוח בע"מ
3. מכון התקנים הישראלי
4. חברת קנווד בע"מ

נגד

צדדי ג'

בהודעה של נתבעות 1-2

1. חברת קנווד בע"מ
2. מכון התקנים הישראלי בע"מ
3. אלמונית (אפוטרופוסית)
4. פלוני (אפוטרופוס)

נגד

צדדי ג':

בהודעה של נתבעת-4

1. אלמונית (אפוטרופוסית)
2. פלוני (אפוטרופוס)
3. ברימאג' דיגיטל בע"מ

מטעם התובעים גם במעמד כצדדים שלישיים: עו"ד ד"ר קובי קפלנסקי.
מטעם הנתבעות 1-2, גם במעמד כצדדים שלישיים: עו"ד יצחק מנדה.
מטעם הנתבע-3, גם במעמד כצד שלישי: עו"ד רותם אבוקרט ועו"ד הרשקוביץ.
מטעם הנתבעת-4, גם במעמדה כצד שלישי: עו"ד שרון שפר ועו"ד קרין בראל

פסק דין

תביעה זו עניינה במקרה מזעזע, קשה ומצער, בו פעוטה בת כשנתיים, הכניסה ידה לתוך מטחנת בשר, דבר שגרם לקטיעת אצבעותיה. הצדדים חלוקים בשאלת האחריות ובשאלת הנזק.

תמצית העובדות וטענות הצדדים

1. בתאריך 21/5/2010, החליטה התובעת-2 (להלן: "האם"), להכין עוגיות עם שתי בנותיה הקטינות. התובעת-1 (להלן: "הפעוטה"), ילידת 13/4/2008, ובת גדולה יותר כבת שבע באותה עת. בהכנת הבצק עשתה האם שימוש במעבד מזון חשמלי, אליו מחובר רכיב של מטחנת בשר (להלן: "מטחנת הבשר"), תוך שהפעוטה ואחותה, הניחו את הבצק בפתח המשפך מטחנת הבשר. בסיום ההכנה, עת הפנתה האם מבטה מן הפעוטה, הכניסה הפעוטה את ידה לתוך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

המשפך, או אז ארעה תאונה נוראה, היד נתפסה בסכיני מטחנת הבשר ואצבעותיה של הפעוטה נקטעו.

הפעוטה הובהלה לבית החולים, שם נעשה ניסיון לחבר את האצבעות, שלא צלח, לפיכך נותרה הפעוטה עם נכות קשה לאחר שארבעת אצבעותיה נקטעו.

מומחה מטעם בית המשפט קבע שנכותה של הפעוטה עומדת על 50% בגין קטיעת אצבעות 2-5 ו- 5% נכות בגין צלקות.

התובעים, הפעוטה והוריה, טוענים שהנתבעים התרשלו והם אלה האחראים ביחד ולחוד למלוא נזקיה:

הנתבעות 1 ו-2 – יבואנית מטחנת הבשר והמבטחת שלה, כמי שהיו, בין היתר, אחראיות לייבא מוצר תקין ובטיחותי שעומד בתקנים ובהוראות החלים במדינת ישראל (הנתבעת-1 להלן גם "חברת ברימאג").

הנתבע 3 – מכון התקנים מי שהיה, בין היתר, אמון על בדיקת בטיחות המוצר (הנתבע-3 להלן גם: "מכון התקנים").

הנתבעת 4 - יצרנית מטחנת הבשר, כמי שבין היתר, יצרה את המוצר באופן רשלני ולא בטיחותי (הנתבעת 4, להלן גם: "חברת קנווד").

התובעים טוענים בנוסף להפרת חובות חקוקות והעברת הנטל אל כתפי הנתבעים.

הנתבעים כולם טוענים, שאין להורי הפעוטה אלא להלין על עצמם ועל התנהלותם הרשלנית, כמי שהעמידו את הפעוטה בסכנה, ומשכך, חלקם, אף הגישו הודעת צד שלישי כנגד ההורים. כמו כן, טוען כל אחד מן הנתבעים להעדר אחריותו, ומטיל את האחריות ככל שתקבע כזו, על הנתבעים האחרים. הנתבעות אף הגישו הודעות צד שלישי זו כנגד זו.

2. הדיון בתיק זה התמשך עת ארוכה, בין היתר, עקב ניסיון הצדדים להגיע להסכמות, תיקון כתב התביעה פעמיים על ידי התובעים, ואף החלפת חוות הדעת בתחום בטיחות המוצר עליה הסתמכו.

3. בדיוני ההוכחות שנשמעו בתיק, העידו בפרשת התביעה אמה של הפעוטה, מר אסבן מומחה בתחום הבטיחות, ומומחה בתחום השיקומי. המומחים שנתנו חוות דעת אורתופדיות לא העידו ומומחה בית המשפט בתחום לא נחקר. מטעם הנתבעות 1 ו-2 העידו: מר איציק בר, עובד הנתבעת-1, אחראי בתחום מוצרים קטנים, מר פיני כהן - מנכ"ל הנתבעת-1; מטעם הנתבע-3 העיד מר אברהם אוחיון, ראש ענף צריכה במכון התקנים הישראלי; מטעם הנתבעת-4 העיד מר מארק וולף מנהל שיווק מוצרים, דירקטור מנהל של וחבר בדירקטוריונים בחברת קנווד בבריטניה, כן העיד מטעמן, ד"ר אלעזר ביקלס כמומחה בטיחות וכן ד"ר אורי אופנהיים שכתב חוות דעת שיקומית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

4. בסיכומיהם, שבו הצדדים על טענותיהם באריכות ועל מנת שלא לחזור על הדברים אתיחס לטענותיהם במהלך הדיון להלן ככל שיעלה הצורך. הדיון בטענות הצדדים מחייב הכרעה בין היתר בשאלת בטיחותה של מטחנת הבשר, התאמתה לתקן הנוהג במדינת ישראל ושאלת אחריותם של אפטרופסי הפעוטה לתאונה המצערת. קודם לדיון בסוגיות אלה יש להקדים דיון בעניין אופיו של המכשיר ואופן התרחשות התאונה.

5. אקדים ואעיר שללא ספק מדובר במקרה קשה ומצער וליבי עם הפעוטה והוריה. עם זאת, לאחר שעיינתי בכל החומר שלפני, באתי לידי מסקנה שלא עלה בידי התובעים להוכיח שהנתבעים התרשלו או הפרו חובות חקוקות באופן המטיל עליהם אחריות כלפי הפעוטה, אלא מדובר בתאונה מצערת, שנבעה, מהתנהלות אמה של הפעוטה, שנטלה סיכון בלתי סביר במתן רשות לפעוטה לעשות שימוש בלתי מוגן במטחנת הבשר ובלא השגחה רצופה והדוקה כמתחייב, בהינתן קיומה סכנה מובנית וצפויה בשימוש מטחנת הבשר שאינה מיועדת לפעוטות על ידי הפעוטה, סכנה שלדאבון הלב התממשה.

מטחנת הבשר

6. מעבד המזון, בו נעשה שימוש הינו מוצר נפוץ כמעט בכל בית. מדובר במעבד מתוצרת KENWOOD מדגם KMIX, המשמש לצרכים שונים במטבח עליו ניתן להרכיב רכיבים שונים. הרכיב שהורכב עליו בעת התאונה היה רכיב של מטחנת בשר מדגם 950 AX. מטחנת הבשר מגיעה כרכיב נפרד שמורכב על מעבד המזון ואשר ניתן להפעלה רק באמצעות חיבורו למעבד המזון באמצעות בורג הזנה, תוך שימוש בכוח החשמלי של מעבד המזון.

מטחנת הבשר כוללת משפך הזנה המעוצב כגליל ארוך עליו מורכב מגש, המשמש להכנסת הבשר המיועד לטחינה.

בסוף המשפך קיימת גלגלת (שמכונה גם חילוון) שמובילה את הבשר ללהב החיתוך הנמצא בהמשך, הבשר נטחן ויוצא דרך הפתח דמוי הרשת הנמצא בקדמת המכשיר.

עם מטחנת הבשר מסופק דוחפן (החלק השחור בתמונה) המיועד לצורך דחיפת הבשר או המוצר שרוצים לטחון לתוך המשפך.

המכשיר מסופק עם חוברת הדרכה, כאשר הצדדים חלוקים האם סופקה החוברת בעברית, מכל מקום חוברת ההדרכה בעברית שהינה תרגום של החוברת באנגלית מנחה לקרוא בקפידה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלזנית (קטלנה) ואח' נ' ברלמאג דלגלטל אילג' בע"מ ואח'

את ההוראות ולשמור אותה לעיון עתלדל. חוברת ההדרכה אוסרת על הכנסת אצבעות למכשיר, קובעת שיש להשתמש בו באמצעות הדוחפן, וכן מנחה להשגלח על ללדלם בעת שילמוש במכשיר.

על גוף המשפך מופיעה תמונה המתריעה מהכנסת ללדלם למשפך.

כפל שילפורט להלן, מעבד המזון נבדק על לדי מכון התקנלם ונמצא תואם לתקן. החלק של מטחנת הבר שאלנו מוצר חשמלי כשלעצמו לא נבדק. הצדדלם חלוקלם בנוגע למשמעות עובדות אלו.

התאונה

7. העדות הלחלדה בנוגע לאופן התרחשות התאונה, הלנה של אם הפעוטה. בתצהירה תארה האם שרכשה את מעבד המזון יחד עם רכלב מטחנת הבר בתאריך 15/12/2009. לאחר תקופה ממושכת בה לא נעשה שילמוש במכשיר, הפעלה בתאריך 21/5/20 את המטחנה לראשונה. לטענת האם לא סופק ספר הדרכה בעברית, ואולם סופק ספר הדרכה באנגלית. האם אלושרה בתצהירה שעל מכשיר המטחנה הופיעה מדבקה שקופה המתריעה מהכנסת כף ללדלם למשפך. האם תארה שהתובע-3, האב הרכלב את מעבד המזון עם המטחנה והניח אותו על השיש.

מעבד המזון הוצב על השיש בגובה של כ- 70 ס"מ, בצד סמוך לתריס ארון המטבח והל עמדה בחזית מעבד המזון והשגלחה על פעולתו. בתה הגדולה עמדה על רצפת המטבח, או אז הגיעה הפעוטה למקום, האם הרימה את הפעוטה והושיבה אותה על השיש, כאשר לטענתה הל צמודה אליה נוכחת ומשגלחה.

האם תארה בתצהיר שכל אחת מהן לקחה חתיכת בצק, כלדררו אותה וזרקו אותה למשפך המטחנה, פעולה שבוצעה למעלה מחצי שעה, שכן מדובר הל במגש שני שהכינו באותו הלום. בשלב מסוים, אמרה האם לפעוטה שצריך לרדת מהשיש, לטענת האם הפנתה את מבטה לכיוון הארון מצד שמאל ולפתע במהירות רבה נלכדה לדה הלמנית של הפעוטה בין להבות הטווח והל החלה לעוק מכאבלם ולדמם בצורה קשה. האם ניתקה את המכשיר מהחשמל וקראה לשכן, שסלע לה בפלנוי הפעוטה לבית החוללם, יחד עם מטחנת הבר.

8. האם נחקרה ארוכות על התצהיר ובעדותה התחדדו נסלבות התרחשות התאונה.

האם הבהירה בעדותה שלפני שרכשה את המכשיר לא הל היה לה מכשיר דומה אחר ולא הל היה לה שום נלסיון בהפעלתו ואולם לאמה הל מכשיר כזה, הל אמנם לא עשתה בו שילמוש אך ראתה את השילמוש בו.

האם השלבה שבאותו לום שהחליטה להשתמש במעבד המזון בעלה הרכלב אותו לפל חוברת ההפעלה באנגלית, הל עצמה לא קראה את החוברת באנגלית משום שבעלה הרכלב את המטחנה. האם אלושרה שהל יודעת אנגלית הלטב. כאשר נאמר לאם שממלא לא הליתתה קוראת גם את החוברת בעברית, השלבה "אין לי מה להגיד" (פרוטוקול מתאריך 21/2/21 עמ')

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

17, שורה 17). בהמשך אישרה האם שהיא לא נוהגת לקרוא חוברות הפעלה שמגיעות עם מכשירים סטנדרטיים לבית, למעט החוברת של התנור שרצתה להפעיל תכניות מסוימות. והשיבה גם שלא הייתה קוראת את חוברת ההפעלה גם אם הייתה בעברית, משום שהיא לא הרכיבה את המטחנה. האם אישרה שבעלה פתח את הקופסה של המטחנה ושאלה איך היא יודעת שהיו הוראות שימוש באנגלית והשיבה שהוא אמר לה. האם נשאלה אם בעלה הזהיר אותה באזהרות שרשומות והשיבה שהוא הרכיב את המכונה ויצא מן הבית, הוא לא הסביר לה איך צריך להשתמש במכשיר.

האם שבה על תיאור האירוע וסיפרה שהיא עצמה העלתה את הפעוטה אל השיש, והם זרקו כדורים של בצק למטחנה. האם השיבה שלא עלה בדעתה להכניס את ידה שלה למטחנה משום שזה מסוכן וגם הייתה אזהרה על המכונה. האם גם השיבה, שהיא מבינה שלגבי הפעוטה זה יותר מסוכן, שכן היא פחות מבינה את הסכנה. האם אישרה שהפעוטה נפגעה כיוון שהכניסה את היד למטחנה. כאשר נשאלה האם אם הזהירה את הפעוטה שלא תכניס ידיים למטחנה, השיבה **"לא, לא הזהרתי אותה, לא חשבתי שזה כזה מסוכן"** (שם, עמ' 20, שורה 11).

האם השיבה שהיא והילדה היו צמודות אחת לשנייה וצמודות למטחנת הבשר, 20 ס"מ ממטחנת הבשר. כאשר נשאלה אם נראה לה סביר להעלות ילדה על השיש ולשים אותה ליד מכונה כל כך מסוכנת, השיבה שהיא חושבת שהיא כאם הייתה מאוד אחראית ושמרה עליה כל הזמן.

האם נשאלה איך קרה שבסוף הפעוטה הכניסה את היד והשיבה שזה קרה באלפית שנייה שסובבה את הראש, היא פשוט דחפה את היד שלה פנימה. העדה נשאלה האם יכול שאם הייתה כל הזמן מסתכלת על הילדה ולא מפנה את תשומת הלב למשהו אחר, יכלה למנוע את התאונה, והשיבה: **"לא יודעת, אני הייתי צמודה לילדה, הפניתי את המבט לשנייה לצד, הייתי צמודה לילדה"** (שם, עמ' 24, שורה 18-19). ואולם בהמשך השיבה שאם הייתה רואה שהיא מנסה להכניס את היד הייתה עוצרת אותה.

רק משהתקדמה החקירה הנגדית והעדה התבקשה להדגים איך אירעה התאונה, הסבירה, שהפעוטה תחילה ישבה לידה ואחר כך נעמדה לידה מול החלק השמאלי של המכונה, בפינה של הארון, והיא עצמה מסרה לבנות כדורי בצק, והבנות זרקו אותן למשפך. האם הסבירה שאמרה לבנות לזרוק את הכדורים מרחוק, כי זה מסוכן. האם אישרה שכדי להכניס את הבצק הפעוטה הייתה צריכה לעמוד ושבה והסבירה שהאירוע לדבריה קרה כאשר סובבה הראש שמאלה.

האם השיבה שזה נראה לה לגיטימי לשים ילדים קטנים על השיש אם הם צמודים אליה, אולם היא לא קוראת לילדים לבוא לעזור לה כשהיא משתמשת בכיריים כי זה מסוכן, וגם לא שמה סכין חדה ליד ילד על השיש.

האם אישרה שהיא מסתכלת במטחנה היא יודעת להגיד שהפתח גדול מדי לילדה שיכולה להכניס את היד בפנים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

האם אישרה שהיא קיבלה מעבד מזון מוכן על השיש שבעלה הרכיב, ולא חיפשה את הקופסא, וההוראות.

האם נשאלה מאיפה הרעיון לעשות בצק במטבח בשר והשיבה שאמה הייתה עושה את זה והיא אמרה לה לקנות שזה מעולה בשביל הבצק. האם השיבה שקנתה את מטבח הבשר לצורך הכנת עוגיות ואפשר לעשות הרבה דברים עם המכונה הזו.

האם נשאלה על גרסה שתיעד ד"ר אופנהיים המומחה השיקומי מטעם הנתבעות לפיו אמרה לו שהתרחקה מהשיש ועזבה את המטבח, והשיבה שבחיים לא אמרה לו דבר כזה. היא עמדה ליד הפעוטה כל הזמן, לא עזבה את השיש לשנייה. אם הייתה עוזבת את השיש הילדה הייתה נטחנת כולה, ולא הייתה מספיקה להוציא את הכבל מהחשמל.

האם אישרה שהיא לא השתמשה בדוחפן, רק בידים. לטענתה, לא הייתה צריכה להשתמש בדוחפן, כי בדוחפן משתמשים בבשר לא בבצק.

האם התבקשה להדגים איך זרקו את כדורי הבצק ואישרה לראשונה רק בשלחי החקירה הנגדית שהבנות הניחו אותם מעל החור, וכאשר נשאלה האם היד של הפעוטה נגעה בחור השיבה שאינה יודעת אם נגעה בחור היא יודעת שהיא הכניסה את הכדור. כאשר נאמר לאם שמשתמשים בדוחפן כדי לא להכניס את היד האם השיבה: **"אבל היא לא הכניסה את היד בשביל לדחוף את הבצק, היא הכניסה את היד כדי לתפוס את הכדור האחרון"** (שם, עמ' 42, שורה 12 ואילך).

9. הנתבעות טענו שעדותה של האם הינה עדות יחידה של בעל דין ובשים לב לסתירות בין תצהירה לבין עדותה ולכך שלא הובאו עדים שהיו במקום, כמו בתה הגדולה, בעלה שהרכיב את מטבח הבשר והשכן שסייע בפינוי הפעוטה, אין ליתן בה אמון.

בהתאם להוראות סעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א-1971, לא יפסוק בית המשפט בהליך אזרחי בנסיבות המפורטות בגוף הסעיף, על פי עדותו של עד יחיד, אלא אם ייתן טעם על שום מה הוא מוכן להסתפק בעדות יחידה. בנסיבות המקרה דנן, בשים לב שהאם הייתה העדה הבוגרת היחידה באירוע עצמו, כאשר הבת הגדולה שהייתה עדה לאירוע הייתה בגיל 7 בלבד, וכאשר ממילא הגרסה שמסרה לבעלה ולשכן לא יכולה לסייע לעדותה, נראה שקשה לבוא חשבון עם התובעת על כך שלא הובאו עדים נוספים, למעט בנקודות שאכן עדות נוספת יכולה לסייע.

בנוגע לאמון בעדותה, אכן במהלך החקירה הנגדית התגלו חוסר התאמות בין הנתען בתצהיר לבין העדות, כך לדוגמא, לראשונה התברר שהפעוטה עמדה בעת האירוע מעל מטבח הבשר, מה שאפשר לה נגישות מקסימלית, כמו כן לאחר חקירה נגדית ממושכת, נאלצה האם לאשר שהבנות בעצם הניחו את כדורי הבצק בפתח המשפך ולא זרקו אותם כפי שנטען לאורך כל הדרך, מה שיצר קרבה משמעותית בין ידה של הפעוטה לבין פתח מטבח הבשר ואף לגיטימיות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

להתקרב למטחנה ולגעת בה. כמו כן, הסתבר בעדותה של האם, שהמלאכה בעצם הסתיימה, היה זה כדור הבצק האחרון, האם הותירה את מטחנת הבשר פועלת, סובבה לטענתה את ראשה או אז הכניסה הפעוטה את ידה להוציא את כדור הבצק.

על אף חוסר ההתאמות והרחבת הגרסה, ככלל התרשמתי היא שגרעין עדותה של האם הוא אמת, והדברים גם מתיישבים באופן כללי עם מהות הפגיעה שארעה, כאשר ניכר שבעדותה השיבה האם תשובות שלא דווקא הטיבו עם טענות התביעה מה שמחזק את מהימנות הדברים. יחד עם זאת, יש להעביר את הדברים בשבט הביקורת גם בשים לב לסבירות התיאורים והטענות שהובאו, כך לדוגמא הטענה של האם שהסבה את המבט לאלפית שניה ואז ארעה התאונה, אינו מתיישב עם ההתרחשות לפיה הפעוטה הצליחה לכוון, להחדיר את ידה למטחנת הבשר ולהיפגע, מבלי שהאם תבחין בכך אלא לאחר הפגיעה. המסקנה היא, שהאם הסבה את תשומת ליבה מן הפעוטה שנותרה ליד מטחנת הבשר הפועלת למשך פרק זמן ארוך יותר שאפשר את התרחשות התאונה.

10. אחר האמור עד כאן, מן העדויות שנשמעו, ואלו שלא נשמעו ניתן לקבוע את העובדות והממצאים הבאים בנוגע לנסיבות רכישת מעבד המזון, השימוש בו והתאונה –

א. מעבד המזון נרכש בתאריך 15/12/2009 ויחד איתו נרכשה מטחנת הבשר באריזה נפרדת. האם העידה שהיא רכשה מלכתחילה את מטחנת הבשר כדי להכין עוגיות.

ב. במועד התאונה ביקשה האם לעשות שימוש ראשון במעבד המזון ומטחנת הבשר לצורך הכנת עוגיות. לא מדובר בשימוש אליו מיועד המכשיר.

ג. האם ידעה שמדובר במכונה שתכליתה טחינת בשר ומכאן שהיא בעלת תכונות מתאימות לביצוע המשימה ובכלל זה סכינים חדות, שתכליתן טחינת בשר.

ד. מי שהוציא את מטחנת הבשר מן האריזה והרכיב אותה היה הבעל שלא העיד. עדותה של האם שלא היו הוראות בעברית נסמכת על עדות שמיעה. האם לא חיפשה ולא התכוונה לחפש הוראות כלשהן. בשים לב לכך, לא ניתן לקבל את גרסתה בהקשר זה.

העד מטעם הנתבעות 1 ו-2 מר בר העיד ומסר בתצהירו שהוראות ההפעלה בעברית הינן חלק בלתי נפרד מן המוצר ומצורפות באופן שגרתי לכל המוצרים על ידי היצרן שמקבל את החוברות מן הנתבעות 1 ו-2. בהסתמך על עדות זו סביר לקבוע שאכן היו גם הוראות בעברית במעבד המזון ובמטחנת הבשר. הימנעות התובעים מלהעיד את הבעל בעניין זה פועלת כנגד גרסת האם, ולפיכך יש להעדיף את גרסת הנתבעים המתיישבת עם הנוהג ושורת ההיגיון לפיה למעבד המזון ומטחנת הבשר מצורפות הוראות בעברית, כאשר כפי שגם יובהר להלן, ההוראות המצורפות למעבד המזון כוללות גם הוראות שימוש במטחנת הבשר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

ה. מכל מקום, אין חולק שהיו הוראות באנגלית וכן שהאם מסוגלת לקרוא את ההוראות באנגלית ואולם כפי שהיא הסבירה, היא לא ראתה כל צורך לעשות כן שכן בעלה הרכיב את מטחנת הבשר. האם גם אישרה שהיא לא נוהגת לקרוא הוראות הפעלה, דרך כלל. כך שגם אם היו הוראות בעברית סביר שלא הייתה קוראת אותן.

ו. על משפך מטחנת הבשר הייתה מדבקה המסבירה שאסור להכניס ידיים למטחנת הבשר, האם ראתה את המדבקה והייתה מודעת לכך. האם גם העידה שהייתה מודעת לכך שהכנסת ידיים למטחנת הבשר עשויה להקים סכנה ולא עלה על דעתה להכניס את ידה שלה למטחנת הבשר.

ז. האם גם הבחינה שפתח המשפך גדול מספיק על מנת שידה של הפעוטה יכולה להיכנס פנימה.

ח. הקרבה בין הפעוטה לבין מטחנת הבשר התאפשרה כיוון שהאם היא זו שהעלתה את הפעוטה לשיש, הנמצא בגובה של כ- 70 ס"מ והנחתה אותה מה לעשות.

ט. האם הכינה כדורי בצק שהפעוטה ובתה הגדולה יותר הניחו בפתח המשפך. בדיון דייקה האם ואשרה שמדובר בעצם בהנחת הכדורים ולא זריקתם כפי שנטען בתצהיר, כאשר האם לא ידעה לומר האם ידה של הפעוטה נגעה בפתח.

י. בהסתמך על עדותה של האם ניתן לקבוע שהפעוטה הייתה בעמידה בעת התאונה, בסמוך מאוד למטחנת הבשר, כשהיא גבוהה ממנה, כאשר האם נמצאת סמוך לה.

יא. אשר לתיעוד גרסת האם בפני ד"ר אופנהיים לפיה עזבה האם לרגע את המטבח, בשים לב לגרסה העקבית של האם שהייתה בסמוך לפעוטה וחוסר הסבירות בעזיבת המטבח כאשר הפעוטה על השיש, אני נוטה להניח שמדובר היה בחוסר הבנה של הדברים שנמסרו והאם לא עזבה את המטבח.

יב. התאונה ארעה סמוך לאחר שהפעוטה הניחה את כדור הבצק האחרון.

יג. האם העידה שאמרה לפעוטה שיש לרדת מן השיש ואולם לא עשתה מעשה ולא פעלה להוריד אותה מן השיש על אף שמדובר היה בכדור הבצק האחרון ועל אף שאין לפעוטה כל יכולת לרדת מן השיש שלא בסיוע האם.

יד. על אף שמדובר היה בכדור הבצק האחרון והשימוש במטחנת הבשר לכאורה הסתיים, האם לא ראתה לנכון לכבות את מעבד המזון, דבר שהיה מונע את התאונה.

טו. בשלב זה, בעוד הפעוטה על השיש, מטחנת הבשר מחוברת לחשמל ועובדת, הסירה האם את ההשגחה הרצופה מן הפעוטה ופעולותיה והפנתה את תשומת לבו למשהו אחר באופן שלא יכלה לראות ולעצור את פעולות הפעוטה, או אז הכניסה הפעוטה את ידה למשפך על מנת לתפוס את כדור הבצק האחרון שזה עתה הניחה במשפך וארעה התאונה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

טז. האם שבה והעידה שהסיטה את המבט רק לאלפית שניה, ואולם כפי שנקבע עדות זה אינה סבירה. גם אם האם עמדה בסמוך, אין שמץ של ספק שהיא הפנתה את תשומת לבה למשהו אחר במטבח, לא הסתכלה על הפעוטה, במשך פרק זמן. האם לפי עדותה לא ראתה את הפעוטה מתכוננת להכניס את ידה למטבחית הברז, מכניסה את היד לאורך כל המשפך ונוכחה במה שקרה רק לאור זעקותיה. לא מדובר במהלך של שנייה – מדובר בפעוטה שעומדת מעל המכונה, שאמורה להתכופף אל המכונה לכוון את ידה לתוך המשפך ולהגיע עד לסופו – מדובר במהלך שאמור היה לקחת יותר מאלפית שניה, כאשר האם לא הבחינה בכל המהלך מתחילתו לכל אורך הפעולות שעשתה הפעוטה ועד לפגיעה עצמה. האם נוכחה בפגיעה רק כאשר לאחר שזו התרחשה.

11. בשים לב להשתלשלות עובדתית זו יש לבחון קיומה של אחריות מצד הנתבעים ומאידך את טענת הנתבעים בנוגע לאשם תורם מכריע של האם וניתוק קשר סיבתי בין טענות התובעים בנוגע לבטיחות השימוש במטבחית הברז לבין התרחשות התאונה, שארעה לשיטתם של הנתבעים אך בשל ההתנהלות חסרת האחריות של האם. תחילה יש לדון בטענת התובעים להעברת הנטל.

העברת הנטל – האמנם?

12. התובעים טוענים בסיכומיהם, שהתרחשות התאונה היא כתוצאה מדבר מסוכן, כמפורט בסעיף 38 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), התשכ"ה-1968 (להלן: "פקודת הנזיקין") וכן, שחל בנסיבות גם הכלל של "הדבר מדבר בעדו" ולפיכך יש להעביר לכתפי הנתבעות את נטל ההוכחה.

13. נקודת המוצא במשפט האזרחי היא שהתובע הוא זה הנושא בנטל השכנוע לגבי כל היסודות העובדתיים של עילת תביעתו. הוא הדין במקרה בו טוען התובע לתחולתה של חזקה שיש בה כדי להעביר את נטל הראיה לנתבע. על התובע להוכיח את התשתית העובדתית לקיומה של אותה חזקה. לא הוכחו התנאים שהתמלאו לקיומה, לא תקום החזקה. בענייננו, התובעים לא הוכיחו שמתקיימים התנאים לקיומן של החזקות.

14. על הטוען לתחולתו של הכלל שעניינו ה"דבר מדבר בעדו" הקבוע בסעיף 41 לפקודת הנזיקין, נדרש להוכיח קיומם של שלושה תנאים מצטברים: תנאי ראשון: הנסיבות הממשיות של האירוע אינן ידועות לתובע; תנאי שני: שהנזק שנגרם - נגרם על ידי נכס שבשליטתם המלאה של הנתבעים; תנאי שלישי: שההנחה שהתאונה ארעה כתוצאה מרשלנות כלשהיא - תהא מסתברת יותר מההנחה שזו נגרמה ללא כל התרשלות של הנתבע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

נטל השכנוע לעניין קיומם של שלושת התנאים רובץ על שכס התובע, ועליו להרימו על-פי המבחן של עורך ההסתברויות (ערעור אזרחי מס' 241/89 **ישראלפוט (שרותים) תשל"ג בע"מ נ' רחל הינדלי** (20/2/95) (להלן: "**עניין ישראלפוט**")).

בענייננו, התובעים יודעים לפרט היטב את נסיבות התאונה והסיבות לה. אמה של הפעוטה האפוטרופסית החוקית שלה וזו האחראית על פעולותיה, היא זו שהייתה במקום, בעקבות פעולותיה והנחיותיה של האם קמה נגישות בין הפעוטה לבין מטחנת הבשר ולאם הייתה השליטה המלאה על הפעלת המכשיר ופעולותיה של הפעוטה. האם ידעה שבמכשיר קיימים סכנים, האם ידעה שמסוכן להכניס את היד למשפך מטחנת הבשר ולא העלתה על דעתה להכניס את ידה שלה למשפך. למרות האמור בחרה האם להושיב פעוטה בת שנתיים על השיש בסמוך למכשיר ולאפשר לפעוטה לקרב את ידיה אליו, תוך שהאם מנחה והופכת לגיטימי את המגע בין יד הפעוטה לבין מטחנת הבשר. האם אף ראתה חירות לעצמה להפנות את תשומת ליבה מן הפעוטה כאשר זו מצויה ליד מטחנת בשר פועלת, מה שאפשר את התרחשות התאונה. בנסיבות אלה לא מתקיים התנאי הראשון להעברת הנטל. במקרה דנן, גם לא ניתן לקבוע שההנחה שהתאונה ארעה כתוצאה מרשלנות כלשהי מסתברת יותר, כאשר ניכר שפעולותיה של האם הם אלו שהביאו להתרחשות התאונה.

15. הוא הדין לגבי סעיף 38 לפקודת הנזיקין – הסעיף מונה שלושה יסודות בהתקיימם מועבר לנתבע נטל השכנוע: הראשון, אירוע נזק; השני, הנזק נגרם על ידי דבר מסוכן או הימלטות דבר העלול לגרום לנזק בהימלטו; והשלישי, הנתבע היה בעליו של הדבר או ממונה עליו או תופש הנכס שממנו נמלט. נטל השכנוע בדבר התקיימותם של יסודות אלה מוטל על התובע.

בהתאם לפסיקה נזקקים לחזקה הקבועה בסעיף 38 לפקודת הנזיקין מקום בו קיימת עמימות ראייתית (ראו לדוגמא בעניין **ישראלפוט**, וכן ע"א 1071/96 **עזבון המנוח אמין פואד אלעבד נ' מדינת ישראל** (6/2/06)). עמימות ראייתית כזו אינה מתקיימת במקרה דנן. התובעים טוענים שבידם להוכיח אחת לאחת את כל העובדות הנוגעות לתאונה.

יתרה מזו, ספק אם ניתן לראות במכשיר בו עסקין "דבר מסוכן" בהקשר של השימוש הרגיל בו (ראו הערת כב' השופט ריבלין בעניין **ישראלפוט** לעניין מעלית, וכן ראו ת"א 22518-10-09 **חדווה קורטוב נ' ניהול קניון הזהב (1991) בע"מ** (20/11/14) ערעור על פסק הדין נדחה בהסכמת הצדדים (ע"א 47253-10-15 מיום 5/4/16). מעבד המזון ומטחנת הבשר הנספחת לו, הם מוצרים המיועדים לשימוש ספציפי ברור של טחינת בשר. פעולה שנעשית מן הסתם על ידי אנשים בעלי מיומנות לעריכתה שאמורים להפעיל את המכשיר בהתאם להנחיות הנספחות לו, תוך שקיימים במכשיר אמצעים שיש בהם כדי להסיר את הסכנה – הרחקה מן הסכנים באמצעות משפך, הנחיות שימוש מפורטות, דוחפן שמטרתו לנתק את הקשר בין היד לבין הסכנים. פעולה בהתאם להוראות המכשיר, לרבות שימוש בדוחפן מסירה כל סכנה. ברור שטיפול במכשיר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

בצורה חסרת זהירות ושלא בהתאם להוראות, בדומה לטיפול במכשירים רבים ומגוונים המצויים בכל בית באשר הוא, עשוי להקים סכנה.

הנחת פעוטה בסמוך למכשיר שלא אמורה להיות לה נגישות אליו ושלא יכלה להגיע אליו בכוחות עצמה, מתן אפשרות לפעוטה לגשת לפתח המשפך ללא השגחה וללא שימוש בדוחפן היא זו שהקימה את הסכנה. מטחנת הבשר על אף שהיא מוצר שיש בו סכנים, אינה מהווה דבר מסוכן בשימוש בו לפי ייעודו והנחיותיו. החלטת אפטרופסית הפעוטה, לנהוג במטחנת הבשר באופן מסוכן אינה מצדיקה את העברת הנטל. יתירה מזו, לאחר רכישתם של מעבד המזון ומטחנת הבשר הם היו בשליטתם המוחלטת של התובעים, ולא מתקיים ממילא התנאי שהנתבעים היו בעליו של הדבר או תופשי הנכס. שימוש במוצרים רבים בבית, כגון סכין, כיריים, תנור מגהץ כולל בחובו סיכון אינהרטי ואולם אין המדובר במוצרים מסוכנים כשלעצמם כאשר השימוש בהם נעשה בהתאם לייעודם, הוראות השימוש בהם וטבעם.

משכך, הנטל נותר על התובעים ועליהם להוכיח תביעתם מהחל ועד כלה. השאלה הבאה שיש בה, היא לפיכך האם עמדו התובעים בנטל להוכיח את אחריות הנתבעים לתאונה.

קיומה של אחריות – או דווקא אשם תורם מכריע?

16. נדמה שאין צורך להאריך בכך שיצרנים, יבואנים ואף מכון התקנים שאמון על בדיקת מוצרים, עשויים להיות בעלי חובת זהירות מושגית לגבי מוצרים שונים שהם מספקים ללקוחות ואמונים על בדיקת בטיחותם. על כל הנוגעים בדבר לוודא, כל אחד בתחומו שמדובר במוצר המאפשר שימוש בטיחותי וסביר. הווה אומר, לו ימצא שמי מן הצדדים התרשל בייצור המוצר או בדיקתו וקיים קשר סיבתי בין התרשלות זו לבין התאונה, ממילא ניתן יהא לקבוע שהופרה גם חובת זהירות קונקרטי ולחסיק את המסקנות הנדרשות.

17. התובעים טוענים שמטחנת הבשר יוצרה באופן רשלני ובלתי בטיחותי, תוך מתן הוראות הפעלה בלתי אחראיות לפיהן מותר השימוש על ידי ילדים בהשגחת הורה מלווה, ללא הדבקת סימני אזהרה בפני שימוש על ידי ילדים, כאשר סכיני המטחנה חבויים בתוכה תוך אפשרות למגע ישיר בין אצבעות המשתמש לבין הסכינים. התובעים טוענים עוד שהמשפך וצוואר ההזנה של המטחנה לא היו מוגנים בשום צורה, ויוצרו באורך קצר מהוראות הבטיחות הקיימות, מה שאפשר את הגעת ידה של הפעוטה עד לחילזון של מטחנת הבשר ואצבעותיה נטחנו בצורה אכזרית על ידי סכיני המטחנה. התובעים מוסיפים עוד שהמטחנה לא נבדקה על ידי מכון התקנים.

לשיטת התובעים, הנתבעים כולם אחראים לשלם פיצויים לתובעים עקב רשלנותם בכך שתכננו, ייצרו, שווקו ולא בחנו את הסיכונים במכירת מעבד המזון עם מטחנת בשר שיכולה לגרם בנקל לטחינת אצבעות קטינים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

18. הנתבעים טוענים מנגד שמדובר במכשיר בטיחותי העומד בכל התקנים המחמירים ואף מעבר לכך, והתאונה אינה אלא פרי התנהגות בלתי זהירה ורשלנית של אמה של הפעוטה שהותירה אותה ללא השגחה ולו לפרק זמן קצר כשהיא עומדת מעל מכשיר חשמלי פועל, המצויד בסכינים וזאת על אף שהאם הייתה מודעת לאפשרות החדרת ידיים למשפך ועל אף שבעת התאונה השימוש במכשיר הסתיים ובכל זאת האם לא ראתה לנתק אותו מן החשמל ולהוריד את הפעוטה מן השיש.

19. אבחן את מלוא טענות הצדדים וראשית לעניין הטענה בנוגע לעמידת מטחנת הבשר בתקן הישראלי.

עמידת מטחנת הבשר בתקן הישראלי

20. לאחר שמיעת הראיות לא יכולה להיות מחלוקת של ממש שמעבד המזון, כמו גם מטחנת הבשר עומדים בתקן האירופי IEC 6033-2-14 (להלן: "התקן האירופי") ותקן 900 חלק מספר 2.14 בתקן הישראלי שאימץ אחד לאחד את התקן האירופי (להלן: "התקן הישראלי"), אלא שלטענת התובעים בדיקות התקן אינן לוקחות בחשבון שימוש במוצר על ידי ילדים ומשכך התקנים כלל אינם רלוונטיים. מה גם, שלטענתם, שההלכה בישראל הינה שעמידה בתקן כזה או אחר אינה מספקת הגנה מפני התרחשות תאונות ויש לבחון כל מקרה לגופו של עניין.

עוד מפנים התובעים להנחיית המוסד לבטיחות וגיהות של מדינת ישראל הקובעות, לשיטתם כללים מחמירים מן התקן, כללים בהם מטחנת הבשר לא עומדת.

21. מהראיות שהובאו לרבות מעדותו של מומחה התובעים, אכן לא נותרה מחלוקת שאכן מטחנת הבשר עומדת בתקן הישראלי, המפנה לתקן האירופי.

העד מטעם הנתבעת 4 העיד במסגרת תצהירו, שהמכשיר עומד בתקן האירופי אליו כפופה הנתבעת-4, בהתאם לתקן זה נקבע שרוחב משפך ההזנה לא יעלה על 45 מ"מ ואורך צוואר המשפך לא יפחת מ- 100 מ"מ, כן נקבע שיש לספק עם מטחנת הבשר דוחפן. כמו כן נקבע שמטחנת הבשר צריכה לעמוד במבחן Test probe B (בדיקה הבוחנת את מידות גוף מטחנת הבשר באמצעות בדיד דמוי אצבע בגודל של 50 מ"מ רוחב ובאורך של 100 מ"מ). מעבד המזון ומטחנת הבשר עומדים בתנאים אלה.

מומחי הצדדים הסכימו, שמטחנת הבשר עומדת במידות אלה ואף מחמירה בהן, מר אסבן מומחה התביעה מצא שרוחב משפך ההזנה הוא 41 מ"מ (התקן דורש 45 מ"מ) ושארורך משפך ההזנה הוא 106.5 מ"מ (התקן דורש 100 מ"מ).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלזנית (קטלנה) ואח' נ' ברלמאג דלגלטל אללג' בע"מ ואח'

עד הנתבעת 4, מר וולך, הוסיף ומסר בתצהירו שלצורך עמידת המכשיר בתקן האירופי המכשיר נשלח לבדיקה של חברה חיצונית בשם נמקו הפועלת באוסלו והאמונה לוודא שהמכשיר מתאים לרגולציה ולתקנים הרלוונטיים. דו"חות הבדיקה צורפו לתצהירו של מר וולך.

התובעים התנגדו להגשת הדו"חות לראשונה במהלך דיון ההוכחות ואולם דינה של התנגדות זו להידחות. הדו"חות גולו בתצהיר גילוי מסמכים וצורפו לתצהירו של מר וולך. בהנחיית בית המשפט לעניין הגשת ראיות נכתב במפורש "צד שמתנגד להגשת מסמך כלשהו ממוצגי הצד האחר, שלא באמצעות עורכו, יודיע על כך לצד שכנגד בתוך 21 יום מקבלת המוצגים" (ראו ההנחיות המפורטות להגשת ראיות בפרוטוקול הדיון מתאריך 9/1/2018, עמ' 4 שורה 15 ואילך). ראיות הנתבעת 4 ותיק המוצגים מטעמה הוגשו בתאריך 1/11/20. התובעים לא התנגדו במועד להגשת דו"חות הבדיקה, וגם לא הביעו כל התנגדות בדיון קדם המשפט המסכם בתאריך 7/12/20. גם לאחר שהוגש תצהיר מתורגם של עד הנתבעת-4 בתאריך 11/2/21, לא הוגשה כל התנגדות לנספחים שצורפו לו. הדברים הם בבחינת קל וחומר כאשר גם מומחה הנתבעת-4, ד"ר ביקלס, התייחס לדו"חות מעבדת נמקו במסגרת חוות דעתו. התובעים אחרו איפוא את המועד להתנגד למוצגים שצורפו שלא באמצעות עורכם ומשכך דו"ח הבדיקה של חברת נמקו התקבל כראיה.

יצוין, שמומחה הנתבעים, חזר בו בעדותו מן הטענה שהמכשיר לא נבדק על ידי הנתבעת-4, בהתאם לדיון החל עליה, וציין בעדותו שקיבל את הבדיקות רק לאחר עריכת חוות דעתו (עמ' 96 לפרוטוקול מתאריך 21/2/21 שורה 8 ואילך).

התקן הישראלי, אימץ מילה במילה את הוראות הבטיחות הקבועות בתקן האירופי, ומשכך משהוכח שהמכשיר עומד בדרישות התקן הבינלאומי, הרי שהוכח שהוא עומד גם בדרישות התקן הישראלי. התקן הישראלי, ת"י 900 חלק 2.14 קובע באופן מפורש שהוא זה הדן בבטיחות מכשירי מטבח חשמליים, המיועדים לשימוש ביתי ולשימושים דומים תוך שהתקן מציין באופן מפורש שהוא חל על מערבלי מזון ומטחנות בשר. התקן גם עוסק ברכיבים פריקים שניתנים לפירוק והרכבה וביניהם רכיבים בעלי בורג הזנה כגון מטחנת הבשר.

מעבד המזון ומטחנת הבשר יועדו לשימוש ביתי ולפיכך חל עליהן תקן זה (ראו תצהירו ועדותו של מר אוהיון, מטעם הנתבע-3).

22. מר אוהיון הסביר בעדותו ששעה שמטחנת הבשר שמיובאת כמוצר נפרד, היא נחשבת כחתיכת ברזל, המכס לא מנתב אותה למכון התקנים והיא לא נבדקת בפועל. גם הנתבעת-1, לא פנתה למכון התקנים וביקשה לבחון את מטחנת הבשר ומשכך מטחנת הבשר שנמכרה כמוצר נפרד עם מעבד המזון לא נבדקה בפועל. לו היה מסתבר שהמטחנת הבשר אינה עומדת בתקן בוודאי שהייתה לעובדה זו משמעות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

אולם הוכח, שמטחנת הבשר עומדת בתקן האירופי וגם בתקן הישראלי המאמץ את התקן האירופי ולפיכך הוכח שאם הייתה נבדקת היא הייתה מקבלת תו תקן. בנסיבות אלה, אין קשר סיבתי כלשהו בין העובדה שהמטחנה לא נבדקה בפועל לבין התאונה שארעה.

יתירה מזו, הוכח שכאשר מטחנת בשר זהה בתכונותיה הובאה לבדיקת מכון התקנים בעבר שעה ששווקה באריזה אחת עם מעבד המזון, היא נמצאה כתקינה (ראו סעיף 6 ואילך לתצהירו של מר בר, העד מטעם הנתבעות 1 ו-2 ונספחים א', ב' ו-ג'). מר בר נחקר על שינויים כלשהם במראה ובתכונות מטחנות הבשר שנבדקו, ואולם מעדותו עלה שמדובר באותו דגם ממש של מטחנת הבשר בה עסקין, ולענייננו חשוב שמדובר במידות זהות של מטחנת הבשר ומכאן שניתן לקבוע שמטחנות בשר מאותו הדגם, זהות בתכונותיהן נבדקו ונמצאו תואמות את התקן (ראו עדותו של מר בר עמ' 19 לפרוטוקול מתאריך 23/2/21, שורות 23-31; עמ' 20 לפרוטוקול שורות 25-19; עמ' 21 שורות 4-1; עמ' 23 שורות 10-15, עמ' 24 שורות 19-21).

התובעים טענו שנספחים א' ו-ב' לא רלוונטיים, שכן לא צוין בהם במפורש שמטחנת הבשר נבדקה, ואולם גם אניח שכך שהוא, נספח ג' מלמד על בדיקה של מטחנת הבשר. אמנם בדיקה זו נעשתה לאחר התאונה, ואולם אני מקבלת את עדותו של מר בר, שמדובר במטחנת בשר זהה במידותיה, ובדגם (כפי שעולה מן המסמכים המצורפים), גם אם היא מולבשת באופן אחר על מעבד המזון ומשכך יש להסיק שלו מטחנת הבשר הייתה נבדקת, הייתה נמצאת מתאימה לתקן הישראלי.

23. התקן הישראלי קובע בהערה 102:

"ככל שהדבר מעשי, תקן זה דן בגורמי הסיכון השכיחים הנגרמים ממכשירים שנחשפים אליהם כל האנשים שבתוך הבית ובסביבתו. יחד עם זאת באופן כללי, תקן זה אינו מביא בחשבון:

-אנשים (לרבות ילדים) אשר –

*היכולות הפיזיות, הרגשיות או השכליות שלהם; או

* העדר נסיון או ידע

מונעים מהם להשתמש במכשיר בבטחה ללא השגחה או הנחיה.

-ילדים המשחקים במכשיר"

התובעים מבקשים ללמוד מניסוח זה שהתקן לא מותאם לילדים ומכאן שלשיטתם התקן לא רלוונטי כלל. אולם ברי לכל בר דעת שלא מדובר במוצר המיועד לשימוש ילדים. כשם לא מתאימים כיריים חשמליים, גז, תנור ומגהץ לשימוש ילדים. לפעוטה לא הייתה כל יכולת לגשת למטחנת הבשר ללא אמה החליטה להעלותה על השיש ולהנחות אותה כיצד להשתמש בה. אין לצפות שמכשיר מעין זה יותאם לשימוש פעוטות. טענה זו אינה הגיונית ועולה כדי אבסורד.

מר אוהיון העד מטעם מכון התקנים הסביר את האמור בתקן בהקשר זה – **"אני אסביר אדוני. התקן בא, כל תקן באשר הוא, כן? הוא בא לאשר מוצר לשימוש כן? מכונת, מקרר, מיקסר,**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

על ידי אנשים בוגרים שהם אחראים על מעשיהם, התקן בשנה הזאת אומר לא לקחת בחשבון הוא לא רוצה להתייחס לילדים כדי לא להחמיר על מה שיש אבל בתנאי שהם לא משחקים עם המוצר, במהדורות הבאות כתוב אין לאפשר לילדים להתקרב וכולי וכולי" (פרוטוקול מתאריך 23/2/21 עמ' 73 שורה 19 ואילך).

24. מכל מקום, גם אם יאמר שהתקן אינו אוסר על שימוש של ילדים, ברי שימוש סביר במכשיר כמו מטחנת בשר, על ידי ילדים ובוודאי על ידי פעוטות, מחייב השגחה רצופה והנחייה, לרבות כל נקיטת אמצעי הזהירות המתחייבים – וביניהם הנחיית הפעוט שלא להכניס את ידיו למשפך, השגחה רצופה על הפעוט בכל עת שמטחנת הבשר פועלת, שימוש אך ורק בדוחפן – פעולות פשוטות שלא נעשו.

מכאן ניתן לקבוע שמעבד המזון כמו גם מטחנת הבשר עמדו בתקן האירופי כמו גם בתקן הישראלי, כאשר הוראות התקן רלוונטיות גם לעניין ילדים וקובעות שימוש כזה אם בכלל חייב להיעשות בהנחיה והשגחה.

25. התובעים מפנים להוראות המוסד לבטיחות וגהות שלטענתם מחמירות מהוראות התקן הישראלי וטוענים שהיה צריך לנהוג לפיהן ומשכך, יש לבחון את מעמדן של הוראות אלה אגב התקן הישראלי.

הוראות המוסד לביטוח וגיהות

26. התקן הישראלי הוכרז כתקן ישראלי רשמי בהתאם לסעיף 8 לחוק התקנים, התשי"ג-1953 (להלן: "חוק התקנים"). מעמדו של תקן ישראלי קבוע בסעיף 9 לחוק התקנים הקובע חובה לייצר, לייבא ולשווק מוצר בהתאם לתקן הרשמי. הוזה אומר מדובר בנורמה מחייבת. הפרת הנורמה מהווה עבירה פלילית (ראו פרק י' לחוק). כפי שהעיד גם העד מטעם הנתבע-3, מכון התקנים פועל אך ורק בהתאם לתקן הישראלי.

27. המלצות המוסד לבטיחות וגהות, אינן מהוות תקן רשמי. מדובר במסמך הרלוונטי למטחנות בשר תעשייתיות ושעוסק בבטיחות עובדים.

כפי שטוענים התובעים בעצמם סעיף 26 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה התשי"ד-1954 (להלן: "חוק הפיקוח"), קובע בסעיף 26 שמטרתו של המוסד לבטיחות וגיהות לקדם את תנאי הבטיחות בעבודה והגיהות המקצועית – בענייננו לא מדובר בהפעלת מטחנת בשר בעבודה, אלא בפעולה ביתית פשוטה. החוק וההנחיות לא נועדו לחול על פעולות ביתיות. ומכל מקום, ההוראות של המוסד לבטיחות וגהות לא מהוות את התקן המחייב.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

28. בהתאם להמלצות של המוסד לבטיחות וגהות אורך המשפך אמור להיות 130 מ"מ ופתח ההזנה חייב להיות קטן מ- 50 מ"מ, כאשר במטחנות ביתיות פתח ההזנה חייב להיות קטן יותר כדי למנוע הכנסת ידיים של ילדים.

התובעים לא הוכיחו בשום צורה שאם אורך המשפך היה 130 מ"מ ולא 106 מ"מ התאונה לא הייתה מתרחשת. מומחה התובעים עשה ניסוי כלשהו באמצעות נכדתו והדגים לכאורה שהיא יכולה להגיע בקלות לחלזון והסכינים ובכן לא מדובר בניסוי מספק. המומחה לא בדק ולא הביא נתון מהו אורך אמה של ילד בגילאים שונים, לא בדק ולא בחן את עקומת הגדילה של הפעוטה ולא בדק ולא הוכיח שאם המשפך היה באורך 130 מ"מ ידה של הפעוטה לא יכלה להגיע לחלזון. המומחה אישר בעדותו שאכן לא בדק את כל האמור והסכים בעדותו לשנות את מסקנתו כך שלו אורך המשפך היה 130 מ"מ היה סיכוי טוב יותר שהתאונה לא הייתה מתרחשת. שעה שלא הייתה כל מניעה שמומחה התובעים יבחן את הדברים וניתן היה בקלות להוכיח את הסיכוי שהתאונה הייתה נמנעת, הרי משהתובעים בחרו שלא לעשות כן, חזקה שתוצאות בדיקה כזו לו הייתה נעשית היו פועלות כנגדם.

אשר לפתח ההזנה – הרי שפתח ההזנה היה קטן מ- 50 מ"מ, נותרה פתוחה השאלה עד כמה קטן צריך להיות פתח ההזנה? מדובר במכשיר שאמור למלא את ייעודו – לטחון בשר. מומחה התובעים לא התייחס לגודל סביר של פתח הזנה. האם יש להקטינו עד לתינוק בן יומו? לאיזה גיל של ילד יש להתייחס? הפעוטה הייתה בת שנתיים, לפעוט בן שנתיים לא אמורה להיות נגישות למטחנת הבשר, משכך אין להתאים את המכשיר לשימושה. התובעים לא הוכיחו מהו פתח הזנה סביר. שוב חוסר הבדיקה של הנתונים, חוסר ההתייחסות לקיומם של מכשירים אחרים עם פתח הזנה קטן יותר, עומד בעוכרם של התובעים וחזקה שלו הייתה נערכת בדיקה התוצאות לא היו משרתות של עמדתם. מידות ידה של פעוטה בגיל שנתיים קטנות כל-כך, שהקטנת פתח המשפך למידות אלה ספק אם הייתה מאפשרת למטחנת הבשר למלא את ייעודה. מדובר במוצר שאינו מיועד לילדים ובטח שלא לפעוטות ומשכך, אין כל הגיון בהתאמת מידותיו לשימוש פעוטות. לגבי פעוטות הכלל הוא ברור – על פעוטה בת שנתיים יש להשגיח השגחה רצופה, בוודאי כאשר מתירים לה לעשות שימוש במכשיר כה מסוכן עבורה.

29. מומחה התובעים, מר אסבן, חזר והדגיש כי נציג מטעם המכון לבטיחות וגהות היה בוועדה הציבורית שאישרה את אימוץ התקן למכשירים ביתיים, ומכאן שהנחיות התקן הישראלי, מקובלות גם על ידי המכון לבטיחות וגהות ומכל מקום המלצות המכון לבטיחות וגהות הובאו לידיעת הוועדה הציבורית.

30. המסקנה המתחייבת הינה שהוראות המוסד לבטיחות וגהות אינן מיועדות למכשירי חשמל לשימוש ביתי, אינן מהוות הנחייה מחייבת, ומכל מקום לא הוכח בשום פנים שלו היו הנתבעים ממלאים אחריהן התאונה הייתה נמנעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

31. טענה נוספת של התובעים היא לעניין סיווג מטחנת הבשר כידנית או חשמלית ומכאן התקן לפיו יש לבדוק אותה. אדון עתה בטענה זו.

מטחנת הבשר הינה מוצר נלווה למעבד מזון חשמלי ואמורה להבדק על פי התקן הרלוונטי

32. מומחה התובעים טען שמטחנת הבשר אינה מוצר חשמלי אלא מוצר ידני ולפיכך התקן אליו מפנים הנתבעים אינו רלוונטי ואולם בד בבד העיד שהוא לא מכיר תקן אחר לפיו ניתן לבדוק את מטחנת הבשר.

33. טענה זו לא ניתן לקבל. העד מטעם הנתבעת-4, הסביר בתצהירו שמטחנת הבשר היא מוצר חשמלי, שכן השימוש בה יכול להתבצע אך ורק באמצעות חיבור מעבד המזון לחשמל, ובלי כוח חשמלי המטחנה אינה יכולה לעבוד. כך גם העידו ד"ר ביקלס, ומר אוחיון אשר הבהיר בתצהירו שמכשירי חשמל ביתיים כמו מיקסר חשמלי וכל רכיב המולבש עליו, לרבות מטחנת בשר נבדקים בהתאם לתקן הישראלי.

כך גם עולה משורת ההיגיון ואופיו של המוצר. גם המומחה מטעם התובעים נאלץ לבסוף להודות: **"אוקיי. אני, הטענה שלי, גברתי, מטחנה ידנית זו מטחנה ידנית שפועלת בכוח היד... זו ספציפית מתחברת לחשמל, מקבלת חשמל"** (פרוטוקול מתאריך 21/2/21, עמ' 108 שורה 30 ואילך).

התקן האירופי מזכיר במפורש מטחנות בשר, ותעודת הבדיקה שצורפה על ידי הנתבעים מציינת במפורש, שהמטחנה נבדקה על פי התקן.

מטחנת בשר ידנית הינה מוצר אחר לגמרי העובד באמצעות ידית המסובבת ידנית, ואינה נדרשת לחיבור לחשמל. ברי שמדובר בשני מוצרים שונים לגמרי.

34. העולה מן המקובץ, קיים תקן לפיו ניתן לבדוק את מטחנת הבשר, מטחנת הבשר נבדקה על פי התקן ונמצאה תואמת את התקן.

35. שאלה נוספת בה יש לדון ועשויה להיות בעלת משמעות מכרעת לקביעה האם אכן הייתה התרשלות כלשהי ביצור המוצר, שיווקו ובטיחותו, הינה האם הוכחה אפשרות לייצר מוצר בטיחותי יותר.

לא הוכח שקיימת אפשרות לייצר מוצר בטיחותי יותר

36. כפי שטענו התובעים בדיקת מכון התקנים היא נקודת מוצא לבדיקת קיומה של אחריות ולא נקודת סיום. ברי שייצור וייבוא מוצר חשמלי ללא אישור מכון התקנים, יכולה להצביע כשלעצמה על רשלנות, אך קיומו של אישור מכון התקנים אינו מצביע בהכרח על העדרה של אחריות. סעיף 18 לחוק התקנים, התשי"ג-1953 קובע ש"האמור בחוק זה אינו בא לגרוע מכל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

חוק אחר. דהיינו, דרישות התקן מהוות מינימום בלבד. התקן מהווה נורמה באשר לרמת כללי הזהירות הבסיסיים שעל הגופים השונים לעמוד בהם, ואין המדובר בתחומים רשימה סגורה של דרישות.

הקביעה שהתקן אינו מהווה הסדר ממצה ועמידה בתקן אינה מהווה מחסום מקביעה שקיימת התרשלות נשנתה בפסקי דין רבים. ראו לדוגמא גם תא (חי) 36183-10-12 א.מ.ט נ' עיריית חיפה (23/8/16) – "אולם, בעוד שאי-עמידה בתקן מקימה התרשלות, עמידה בו אינה מהווה מחסום מקביעה שקיימת התרשלות. כפי שנקבע בת"א (מח'ת"א) 2392/02 עזבון המנוח איתן מימון ז"ל נ' סופרגז חברה ישראלית להפצת גז בע"מ (פורסם במאגריס, [פורסם בנבו], 28.12.2008): "19. יודגש כי סעיף 18 לחוק התקנים קובע כי "האמור בחוק זה אינו בא לגרוע מכל חוק אחר". דהיינו, דרישות התקן מהוות מינימום בלבד. התקן מהווה נורמה באשר לרמת כללי הזהירות הבסיסיים שעל חברות הגז לעמוד בהן, ואין המדובר בתחומים רשימה סגורה של דרישות. לעניין זה נקבע בין היתר בת.פ. 3034/91 (ירושלים), מדינת ישראל נ' פז-גז חברה לשיווק בע"מ, פ"ד נו(4) 29, (כב' השופטת פרוקצ'יה), כי המדובר בדרישות מינימום, שלעיתים אינן עונות אף למינימום ההכרחי. ברי כי ההכרעה בדבר נקיטת אמצעי זהירות סבירים למניעת הנזק תיבחן באופן מיוחד בהתחשב בנסיבות העניין המיוחדות של כל מקרה ומקרה".

וראו גם ע"א (י-ם) 36393-10-16 רותם ברוך נ' עיריית ירושלים (22/5/17): "בהקשר זה לא נעלם מעינינו תקן ת"י 1498 חלק 7 (תמוז התשמ"ט, יולי 2009), אשר עניינו במתקני משחקים: מדריך להתקנה, לפיקוח, לתחזוקה ולתפעול (ת/2). סעיף 8.2.4 לתקן זה אשר כותרתו "אמצעי בטיחות כלליים", מחייב כי במגרש משחקים יהיה שלט המציין את מקומו של אמצעי התקשורת הקרוב ביותר להזעקת שירותי חירום. אין בהוראה זו משום הסדר ממצה, אשר עמידה בו מהווה באופן אוטומטי עמידה ברף הזהירות המנימאלי המתחייב, מעוללת הרשלנות. רמת הזהירות המנימאלית הנגזרת מעוללת הרשלנות מחייבת, כי כאשר מותקן במגרש משחקים מתקן שיש בו משום סיכון, יש צורך בשילוט הולם אשר יעמיד את ציבור המשתמשים על הסיכון האמור, ויפחית את ההסתברות כי יתממש".

37. לפיכך, לו היה מוכח שקיימת אפשרות לייצר מוצר בטיחותי יותר, או שהיה מוכח כשל אחר כגון העדר הנחיות מספיקות, יכול שהייתה קמה אחריות על אף שהמוצר עומד בתקן. אלא שדבר מכך לא הוכח. הצעותיו של מומחה התובעים הופרכו לחלל ואולם לא הוכח כלל שהן ברות יישום. דינן כדין הטענה שעל מנת למנוע סכנת כוויה ממגהץ או תנור יש לקבוע שהחום בהם לא יעלה על טמפרטורה שיכולה לגרום לכוויה ואולם אז ברור שהם לא יוכלו לבצע את ייעודם.

38. מומחה התובעים טען שצינור ההזנה צריך היה להיות מתוכנן ומיוצר בצורת האות האנגלית L או שהיה צריך לתכנן ולייצר "ברך" כלשהי על מנת למנוע הכנסת ידיים למטחנת הבשר ולתוך

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלוגית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

הלהבים החשופים. לאחר מכן הציע ליצור צלב ממתכת בתחתית משפך ההזנה על מנת למנוע נגישות.

בכל הכבוד מדובר בהצעות לא רציניות, שהיתכנותן לא נבדקה בשום דרך בשים לב למטרת המוצר וייעודו ואף לא הובאה דוגמא כלשהי של מוצג מקביל בשוק המיוצר באופן שונה ובמידות שונות.

מר וולך העד מטעם הנתבעת-4 התייחס לאפשרויות אלה והסביר – "...אני חושב שאנחנו צריכים לציין שוב ושוב שאנחנו עומדים בתקנים הבין לאומיים והעיצוב של המוצר שלנו עומדים באותם תקנים, אני גם רוצה לומר ששתי ההצעות שעורך הדין הציע כגון להתקין את הצלב ממתכת או לייצר את המוצר בצורת אל הם לא ממשיות, הן לא פרקטיות מכיוון שהמוצר הזה נועד לטחינת בשר מדובר במוצר שנועד לטחינת נתחים חלקים גדולים של בשר כאשר בחלק השני של המוצר יוצאים, יוצא הבשר הטחון וצלב ממתכת או מוצר בצורת לא היה מונע את הפעולה הזאת מכיוון שהבשר לא היה מגיע ללהבים או מכיוון שהוא היה נתקע באמצע המהלך, המסלול ואז היה קשה לנקות את הצינור" (עמ' 151 לפרוטוקול מתאריך 23/2/21, שורה 21 ואילך).

ובהמשך: "אוקיי, אני חושב שזה מגיע לאותה נקודה בסופו של דבר זה לא פרקטי ליישם את הפתרונות שאתה מציע, זה לא פרקטי להתקין את הצלב ממתכת או לעצב את המוצר בצורת אל כדי למנוע מגע בין ידו של אדם לבין הסכין כי זה לא, כי זה ימנע למעשה את טחינת הבשר ואנחנו נצמדים לתנאים הנאותים שמוצבים בתקנים הבין לאומיים" (שם, עמ' 159, שורה 30 ואילך).

העד גם חזר והסביר שמדובר במוצר שלא השתנה באופן מהותי מאז שנות ה-50 של המאה הקודמת, וכי מדובר בעיצוב שמאוד נפוץ בקרב החברות המתחרות, ככה נראות הרבה מאוד מטחנות בשר, אשר תואמות את התקנים הבינלאומיים.

מומחה התובעים טען שהיו מספר מקרים בעבר בהם אירעו תאונות דומות ואולם לא הובאו פרטיהם של מקרים אלו, לא ברור מה הנסיבות ולא הוכח בשום אופן ודרך שנקבע אי פעם בפסיקה או בפורום כלשהו במדינת ישראל או מחוצה לה שמבנה מטחנת הבשר אינו בטיחותי.

כפי שיפורט עוד להלן, המקרים אליהם הפנו התובעים בפסיקה הישראלית אינם דומים לענייננו כלל ועיקר, והתייחסו בעיקרם לתאונות בעבודה.

המאמר אליו הפנו התובעים בסעיף 29 לסיכומיהם לא צורף לראיותיהם, המומחה לא התייחס אליו והוא אינו יכול להוות חלק מן הראיות בתיק זה.

39. בטרם הכרעה, ראוי להתייחס לטענות הנתבעים בנוגע לאחריות אפוטרופסי הפעוטה לאירוע התאונה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

התנהלות אפוטרופסי הפעוטה

40. התנהלות אפוטרופסי הפעוטה עשויים להיות בעלות משמעות מכריעה בתיק זה, שעה שמדובר במי שהיו אחראים בזמן אמת להנחותה, לשמור על בטחונה ולקבל את מלוא ההחלטות שישירותו את טובתה. ילדה בת כשנתיים, נתונה באופן כמעט מוחלט תחת שליטתם והנחייתם של אפוטרופסיה, להבדיל מילדים בגילאים גדולים יותר שיש להם את חופש הפעולה לעשות גם פעולות עצמאיות יותר. בנסיבות אלה, הנתבעים הקדישו חלק ניכר מסיכומיהם לסוגייה זו, כאשר הראיות שנשמעו מעלות שאכן התנהלות האפוטרופסים לקתה באופן מהותי בכמה וכמה היבטים, שאעמוד עליהם בקצרה, שכן עיקרי הדברים כבר נכתבו.

האב שהתקין את המטחנה לא הזהיר ולא הנחה

41. כפי שעלה מדברי האם, האב הרכיב את מטחנת הבשר ויצא מהבית בלא להחליף מילה עם האם ובלא להנחותה בהתאם להוראות השימוש. האב לא נכח כלל במועד האירוע ואף שעיין בהוראות ההפעלה לצורך ההתקנה (כך לדברי האם), לא ראה להביא לידיעתה של האם את ההוראות ולא ראה כל חובה לעצמו להדריך, לפקח, לבחון את אופן השימוש במטחנת הבשר על ידי הפעוטה.

האב, אף שהינו תובע בתור אפוטרופוס לא זומן להעיד, גרסתו בנוגע למהלך האירועים ולתודעה שלו בנוגע לאופן ודרך השימוש במטחנת הבשר על ידי הפעוטה לא נשמעה. מדובר באפוטרופוס, מי שאחראי להתנהלות הפעוטה ושמירת בטחונה ומכאן שהייתה חשיבות לשמיעת עדותו והבנת ההחלטות שקיבל.

התנהלות זו פועלת לחובת התובעים, וחזקה שאם האב היה מעיד עדותו לא הייתה תורמת לגירסת התביעה.

היו הוראות הפעלה, האם לא קראה אותן

42. האם לא קראה את הוראות ההפעלה, אף שגם לשיטתה היו הוראות כאלה באנגלית וכפי שקבעתי סביר שהיו הוראות גם בעברית והאם שלא פתחה את הקופסא ולא בחנה את תוכנה אינה יכולה להעיד על העדרן.

עיון בהוראות ההפעלה, מעלה שבנושא שכותרתו "בטיחות" החוברת מכילה בין היתר את ההוראות הבאות:

- יש להשתמש בדוחפן שסופק עם האביזר. אין להכניס אצבעות או כלים כלשהם לתוך כלשהם לתוך צינור ההזנה.
- אזהרה – להב החיתוך הינו חד מאוד. בעת השימוש והניקוי יש לפעול בזירות רבה.
- אין להשאיר את האביזר ללא השגחה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

- האביזר אינו מיועד לשימושם של ילדים ואנשים בעלי פגיעה ביכולתם הפיזית, הרגשית או הנפשית, חסרי ניסיון או ידע, אלא אם הם נמצאים תחת השגחה או עם הדרכה של אדם האחראי לבטחונם.
- יש להשגיח על הילדים במטרה להבטיח כי הם לא ישחקו עם האביזר.
- האביזר מיועד לשימוש ביתי בלבד. KENWOOD אינה אחראית על מקרי נזק שנגרמו משימוש בלתי הולם באביזר או שימוש שלא תואם את ההוראות שבחוברת.

ובאנגלית – הובהר " Always use the pusher supplied, never put your fingers or utensils in the feed tube"

בנוסף התובעים עצמם הגישו במסגרת ראיותיהם את ההוראות בעברית שצורפו למעבד המזון עצמו, וגם בהם הודגש בהוראה 7: "בעת שהמיקסר מחובת לרשת החשמל, אין להכניס ידיים, אביזרים או כלים כלשהם לתוך הקערה, הדבר עלול לגרום לפציעות חמורות ולנזק למכשיר" כמו כן נקבע בהנחיה 13: "הרחיקו את המיקסר מהישג ידם של ילדים". עוד נקבע בהוראה 14: "יש להשגיח השגחה צמודה בעת השימוש במיקסר בקרבת ילדים. אין לאפשר לילדים או לאנשים מוגבלים להשתמש במכשיר ללא פיקוח מבוגר". בהוראה 15 הוסף: "ילדים אינם מודעים לסכנה העולה מתפעול לא נכון של מכשירי חשמל. הסבירו לילדיכם את הוראות ההפעלה ואמצעי הזהירות החיוניים לתפעול מעבד המזון בבטחה".

בנוסף על המשפך של מטחנת הבשר היתה מדבקה שאסרה על הכנסת ידיים. האם ראתה את המדבקה ואף העידה שהייתה מודעת לסכנה שבהכנסת ידיים למטחנת הבשר.

43. כמפורט כבר לעיל, האב שהתקין את מטחנת הבשר ועיין בהוראות, לא הנחה את האם לפעול לפיהם.

האם העידה שלא קראה את הוראות מעבד המזון ומטחנת הבשר, ולא התכוונה לקרוא אותם שכן לא היא זו שהתקינה את המכשיר.

האם פעלה בניגוד להוראות, אפשרה לפעוטה נגישות למכשיר, אפשרה לפעוטה להשתמש במכשיר, ולא השגיחה השגחה צמודה, שעה שהפנתה את תשומת ליבה למשהו אחר במטבח כך שלפעוטה הייתה הזדמנות להכניס את ידיה למטחנת הבשר. האם גם העידה שלא הנחתה והדריכה את הפעוטה בנוגע לסכנה בהכנת הידיים למטחנת הבשר.

האם אפשרה לפעוטה נגישות בידיים למטחנת הבשר

44. האם הרימה את הפעוטה לעבר השיש, בגובה כ- 70 ס"מ, אפשרה לה נגישות למטחנת הבשר באמצעות הידיים, דבר שלא היה קורה לולא האם הייתה שמה את הפעוטה על השיש בקרבת מטחנת הבשר, שכן הפעוטה לא יכלה להגיע אל השיש לבד.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלזנית (קטלנה) ואח' נ' ברלמאג דלגלטל אילג' בע"מ ואח'

האם לא הזהירה את הפעוטה שלא להכניס ידיים למטחנת הבשר, אף שהבינה שהכנסת ידיים מסוכנת ולא העלתה על דעתה להכניס את ידה שלה.

הפעוטה עמדה מעל מטחנת הבשר בעת האירוע, כך שהייתה לה נגישות מקסימלית לכל חלקי המכשיר.

האם עודדה את הפעוטה במשך פרק זמן ממושך, להניח את כדורי הבצק מעל פתח מטחנת הבשר, והשיבה שהיד של הפעוטה וגם היד של בתה הגדולה הגיעו מעל פתח ההזנה (פרוטוקול מתאריך 21/2/21 עמ' 41 שורות 14 ואילך).

45. המסקנה המתבקשת היא, שהתנהלותה של האם, מבלי שזו הזהירה את הפעוטה שלא להכניס ידיים לתוך משפך ההזנה של מטחנת הבשר, הפכה את הנגישות בין ידה של הפעוטה לבין מטחנת הבשר ללגיטימית ותרמה להתרחשות התאונה.

לא נעשה שימוש בדוחפן

46. האם לא הנחתה את הפעוטה לעשות שימוש בדוחפן, ובחרה שלא לעשות בו שימוש בעצמה, זאת בניגוד להוראות ההפעלה, אותן לא טרחה האם לקרוא.

47. העד מטעם הנתבעת-4, הסביר שבניסוח ההוראות בחוברת ההדרכה באנגלית לא השתמשו במילה "אסור": אבל משתמשים במילה Always שהיא מילה מאוד חזקה ובאנגלית ויש לפרש אותה כציווי ומשכך יש לפרש את ההוראה כהוראת חובה. העד הסביר שהדוחפן מהווה אמצעי בטיחות נוסף במניעת הגישה לפתח ההזנה של מטחנת הבשר. בתמונה לעיל, החלק השחור הוא הדוחפן, וברי כאשר נעשה שימוש בדוחפן נחסמת הגישה לפתח משפך ההזנה של מטחנת הבשר באמצעות הידיים.

מומחה התובעים עצמו הסכים: "שלא יובן לא נכון, גברתי, אם היו משתמשים בדוחפן לא הייתה מתרחשת התאונה, הינה, אני בא ואומר את זה, אבל הן לא היו צריכות את הדוחפן, לשיטתה" (פרוטוקול מתאריך 21/2/21 עמ' 66 שורה 17 ואילך) ובהמשך: "התאונה הזאת לא הייתה קורית אם הילדה הייתה משתמשת בדוחפן" (שם, עמ' 69 שורה 14). ועוד: "שימוש בדוחפן מנתק את המגע בין היד לבין המצב המסוכן" (שם, עמ' 70, שורה 13) וכן: "אני מסכים איתך שאם היו עובדים עם הדוחפן לא היו מגיעים לחילזון" (שם, עמ' 95 שורה 30).

48. הימנעות משימוש בדוחפן ומתן לגיטימציה לפעוטה לקרב את ידה למכונה במשך כחצי שעה מבלי שהפעוטה הוזהרה שלא להכניס את ידה למכונה, ללא ספק היו מגורמי התאונה.

המכשיר לא כובה בסיום השימוש

49. האירוע ארע לאחר סיום השימוש שעה שהפעוטה שמה את כדור הבצק האחרון במטחנת הבשר והכניסה את ידה כדי להוציא אותו, כך עלה מעדותה של האם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

האם לא מצאה לנכון לסגור את המכשיר בסיום השימוש.

האם הודיעה לפעוטה שצריך לרדת מן השיש, ואולם לא קיימה ולא הורידה אותה מן השיש כפי שראוי היה לעשות, בסיום השימוש.

האירוע ארע ללא השגחה הורית רציפה

50. האירוע ארע, שעה שתשומת לב של האם הייתה נתונה למשהו אחר, היא לא ראתה כלל את ההתרחשות ונטלה מעצמה את ההזדמנות למנוע אותה, שכן לא הסתכלה על הפעוטה.

אין שמץ של ספק שהאם רצתה בטובתה של הפעוטה ובדיעבד הייתה נוהגת אחרת. כפי שציינתי כבר לעיל, אני גם מוכנה להניח שהסבה את תשומת ליבה לפרק זמן קצר ולא עזבה את המטבח כפי שנטען על ידי הנתבעים, יחד עם זאת די היה בכך כדי להביא להתרחשות התאונה. כפי שדי בכך נהג שמסב את תשומת ליבו מן הכביש אך לשנייה יכול לגרום לתאונה, וכפי שהסרת המבט מפעוט הנמצא בקרבת מים לפרק זמן קצר יכולה לגרום לטביעתו כך גם במקרה דנן. העובדה היא שפעוטה בת שנתיים הושארה על השיש ללא השגחה רציפה בסמוך מאוד למכונת טחינת בשר פועלת, ובלא שניתנו לה הנחיות מספיקות בנוגע לאופן השימוש במכונה ובלא שנעשה שימוש באמצעי הבטיחות של הדוחפן כאשר די היה באחד מאלו כדי למנוע את התאונה.

51. כפי שנקבע בפסיקה, השגחה הורית, תלויה בגילו של הקטין, חשיפה לסכנות אפשריות, תשומת הלב אשר ניתנת לילד ומידת הקרבה הפיזית, כאשר בנוגע לפעוטות נדרשת השגחה רבה יותר, שכן הם אינם יודעים לצפות את הסכנה (ראו ע"א 715/79 גדעון דניאלי נ' אורט ישראל (1981))

במקרה דנן, בשים לב לגילה של הפעוטה, למכשיר בו נעשה שימוש ולנסיבות העניין ללא ספק נדרשה השגחה רצופה והדוקה של האם וגם הפניית המבט לפרק זמן קצר, משמעה שלא הייתה השגחה רצופה, בניגוד להוראות ההפעלה ובניגוד לשכל הישר והתנהגות סבירה של מי שאחראי לשלומם של קטין בגילה של הפעוטה. גם מומחה התובעים הסכים בהגנותו ש"אם האם הייתה יושבת ומסתכלת כל הזמן על היד של הילדה ועל הקצה העליון כאן ודואגת שלא תכניס את היד ואיך שהיא מכניסה את היד להוציא אותה, ברור שהתאונה לא הייתה מתרחשת" (פרוטוקול מתאריך 21/2/21 עמ' 65, שורה 15 ואילך).

כפי שקבעתי כבר לעיל, נסיבות האירוע מלמדות שהאם הסבה את תשומת הלב מן הקטינה לפרק זמן ארוך יחסית ולא לאלפית שניה כפי שטענה, התייחסו לכך גם עדי הנתבעים, לדוגמא העד בר שהעיד מטעם הנתבעות 1 ו-2 התייחס לנושא אגב כך שהותרס על כך שבאף מקום לא כתוב שהמכשיר לא מיועד לפעוטות – "באף מקום, באף מקום גם אוקיי? אם אתה כבר נכנס לדקויות אז באף מקום לא רשום שאימא מושיבה ילדה בת שנתיים על השיש שהוא גובה 85 ס"מ והמיקסר הוא עוד בין 28 ל-30 ס"מ והצוואר של המטחנה הוא עוד 10... הוא עוד 10 ס"מ אוקיי? כל הדבר הזה אוקיי? כדי להכניס את היד ל-4.3 מילימטר קוטר, אוקיי? צריך הרבה זמן להיעדר מהאזור בשביל להכניס את היד ותעשה חשבון, פעוטה אתה אומר ולא ילדה מה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

גודל היד שלה עד שהיא קמה והיא צריכה לעמוד פה ולהכניס את היד פנימה, אוקיי?" (פרוטוקול מתאריך 23/2/21, עמ' 34 שורה 15 ואילך).

נניח לרגע שהאירוע היה מתרחש במעון ילדים או בהשגחת מטפלת, האם אלה לא היו בראש ראשם של הנתבעים בתיק, אם לא הנתבעים היחידים – ברי שהתשובה חיובית. העובדה שמדובר באמה של הפעוטה אינה יכולה להסיר הימנה את האחריות.

52. בשים לב לאמור עד כאן, יש לגשת להכרעה בשאלת האחריות.

הפרת חובת הזהירות, הקשר הסיבתי ואשם תורם מכריע

53. כמפורט כבר לעיל, ניתן לצאת מתוך הנחה שלמייצר מוצר כגון מטחנת הבשר ליבואן ולמי שאמון על בדיקתו קיימת חובת זהירות מושגית לייצר, לשווק ולדאוג שמדובר במוצר בטיחותי ככל שהופרה חובה זו ועקב ההפרה נגרם נזק עשויה לקום גם חובת זהירות קונקרטית.

דא עקא שבמקרה דנן לא הוכח שהופרה חובת זהירות – הוכח שמעבד המזון ומטחנת הבשר עומדים בתקן הישראלי; הוכח שלמטחנת הבשר צורפו הוראות ברורות להפעלתה בין היתר על ידי הדוחפן; הוכח שהייתה קיימת מדבקה על גוף מטחנת הבשר האוסרת הכנסת ידיים; הוכח שאמה של הפעוטה ידעה שמסוכן להכניס ידיים למשפך, ידעה על קיומם של סכינים, ידעה שידה של הפעוטה יכולה להיכנס למשפך ובכל זאת בחרה להושיב את הפעוטה על השיש, לאפשר לפעוטה לגשת למטחנת הבשר ומצאה לנכון להסב את תשומת ליבה מן הפעוטה כך שזו שלא הייתה בהשגחה רצופה.

הוכח שהתנהלות אפטרופסית הפעוטה היא זו שגרמה לתאונה ויש בה כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין כל טענה שיכולה לעלות בנוגע למבנה המכונה לתאונה שאירעה. בידי אמה של הפעוטה האחראית על בטחונה עמדו אמצעים פשוטים, מידיים וקלים לטפל בסיטואציה, על ידי הרחקת הפעוטה מן השיש וממטחנת הבשר, קל וחומר לאחר שהסתיים השימוש; על ידי מניעת מגע ישיר בין ידה של הפעוטה לבין מטחנת הבשר על ידי הדרכתה לשימוש בדוחפן; על ידי כיבוי מטחנת הבשר עם סיום השימוש בה; על ידי השגחה רצופה על הפעוטה כאשר די בהפניית תשומת הלב הימנה ולו לפרק זמן קצר כדי להביא להתרחשות התאונה. האם אפשרה את קיום הסיטואציה בה נותרה הפעוטה על השיש בסמוך למכונה פועלת ללא השגחה, כך שיכלה להחדיר את ידה למכונה. טענת האם בעדותה שהתנהלותה באירוע הייתה סבירה לחלוטין, דינה להידחות. בהקשר זה הדברים מדברים בעד עצמם. מטחנת בשר לא נועדה לשימוש פעוטות הדבר ברור כשמש. כל בר דעת היה מבין את חוסר ההיגיון והסכנה הגלומה בכך, ולפיכך קיים בנסיבות קושי לבוא בטענה לנתבעים כאשר נגרם נזק שעה שהאם בחרה להתנהל באופן המתואר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

54. בעוולת הרשלנות, נהוג להשתמש במבחן הצפיות, כאשר הצפיות רלוונטיות הן לגבי הליך הגרימה והן לעניין סוג הנזק והיקפו. אכן, הפסיקה הדגישה שהצפיות הנדרשת אינה צפיות מדויקת של כל פרטי תהליך הגרימה, אלא צפיות של סוג התהליך ודי לחזות את ההתרחשות בקווים הכלליים ואולם עדיין, גם אם היה ניתן לצפות שאם מאן דהוא יכניס את ידו למשפך מכונת הבשר בהיסח הדעת היד תפגע (ומשכך, נקבע אורך מינימלי של המשפך וצורך דוחפן), ספק אם היה בידי הנתבעים לצפות שהורה יבחר לאפשר לפעוט בן כשנתיים נגישות בלתי מוגנת למטחנת הבשר, תוך הימנעות משימוש בדוחפן והתעלמות מן האזהרה הנמצאת על גבי המכשיר עצמו ותוך העדר השגחה רציפה. התרחשות כזו חורגת בצורה משמעותית ממושכלות יסוד סבירים לגבי אופן ההתנהלות במקרה דומה, ומכאן לפי ההתרחשות לה טוענים התובעים לא עלה בידם להוכיח את אשםם של הנתבעים.

דומה הדבר, למי שהניח פעוט ליד להבת גז דולקת או מנהץ פועל ויבוא בטרוניה כלפי יצרן המתקן.

הנתבעים שבו והפנו לפסק הדין בתא (מרכז) 54389-11-10 נ' ד' (קטין) נ' עצמל'ה רהיטים לילדים בע"מ (9/5/12) (להלן: "עניין עצמל'ה"), שם ארע מקרה מחריד בו נתפס ראשו של התובע בהיותו בין כ- 3.5 חודשים, ברווח שבין דופן מיטת ילדים בה ישן שהייתה שייכת לאחותו הגדולה לבין מעקה המיטה ועקב האירוע נותר פגוע, בשיתוק מוחין מורכב. בית המשפט קבע שבנסיבות המקרה לא קמה חובת זהירות קונקרטית, שכן אין חולק שמדובר במיטת ילדים / נוער, ותינוק בין 3.5 חודשים, אינו בבחינת ילד. בית המשפט עמד על כך שחובת הזהירות אינה קיימת בחלל ריק, אלא כלפי אדם מסוים, עקב קרבתו של זה אל מקום הסכנה. בנסיבות בהן מדובר במיטה שאין בה סיכון כלשהו בשימוש רגיל, על ידי האוכלוסייה לה היא מיועדת, לא קמה חובת זהירות קונקרטית. הוסיף בית המשפט וקבע, אפילו קיימת חובת זהירות קונקרטית וזו הופרה, התביעה הייתה נדחית בהעדר קשר סיבתי בין הפרת החובה לנזק. להורי התובע היה ברור שהמיטה מיטת לילד ולא לתינוק והנחתו בה חייבה השגחה.

למען שלמות התמונה יצויין, שעל פסק הדין הוגש ערעור לבית המשפט העליון, במסגרת הערעור הסמיכו הצדדים את בית המשפט העליון להכריע בערעור לפי סעיף 79א' ובית המשפט פסק סכום של 650,000 ₪ (סכום שלבטח את מתיישב עם הנזק הגדול לתינוק, כאשר בית המשפט העליון עצמו עמד על כך שהסמכות בתביעה הייתה לבית המשפט המחוזי (ע"א 4923/12 פלוני נ' עצמל'ה רהיטים לילדים בע"מ (26/11/2013) להלן: "פרשת עצמל'ה"). נדמה שקביעה זו של בית המשפט העליון, שניתנה על דרך הפשרה ומבלי שבית המשפט ביטל בפסק דין מנומק את הקביעות בפסק הדין של הערכאה קמא, אינה מאיינת את הקביעות העקרוניות בפסק הדין.

במקרה אחר, בו נחנק קטין בן שנה ו-8 חודשים בעת שאכל נקניקיה שנחתכה בצורת טבעות וסבל מפגיעה מוחית קשה, דחה בית המשפט המחוזי את התביעה וקבע, שהאירוע אירע בעת שהקטין לא היה נתון להשגחת אמו, ומשכך אפילו צדקו הנתבעים שהיה צריך לפרסם אזהרה על גבי המוצר, לא היה בין הפרת חובות אלו ובין האירוע נשוא התביעה כל קשר סיבתי רלוונטי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

בית המשפט קבע שהתאונה לא אירעה משום שהאם לא הייתה מודעת לסכנה שבהאכלת הקטין בנקניקיה החתוכה לטבעות אלא משום שהקטין הושאר ללא השגחה והגיע בכוחות עצמו אל הנקניקיה החתוכה (תא (חי') 884/07 פלוני (קטין) ואח' נ' זוגלובק תשלובת מפעלי מזון בע"מ (7/3/11)). כך גם בעניינו, האם הייתה מודעת לסכנה והתאונה ארעה שעה שהפעוטה נותרה ללא השגחה והגיעה בכוחות עצמה לסכיני המטחנה.

ראו גם לדוגמא, את הקביעות של בית המשפט העליון במקרה בו חייל שיצא לחופשה השתמש בנשק בביתו לצרכי משחק והתרברבות אישית מבלי שהוציא את המחסנית שטען יום קודם, כיוון את הנשק לחברו והרג אותו. התביעה הוגשה גם נגד אחיו של התובע (קצין בדרגת רס"ן) שביקש ממנו יום קודם לטעון את הנשק במחסנית על מנת להגן על מתנות החתונה שלו וגם נגד אביו של התובע כבעל המקרקעין. בית המשפט העליון אישר את דחיית התביעה נגד האח והאב בקובעו שלכל היותר יש קשר סיבתי עובדתי בין בקשת האח לבין האירוע, אך לא קשר סיבתי משפטי באשר על פי שלושת המבחנים המקובלים (מבחן הצפיות הסבירה, מבחן הסיכון ומבחן השכל הישר) האח לא יכל לצפות את ההתנהגות. האפשרות שהתובע שם יכוון נשקו אל המנוח ואפילו ידרוך אותו חורגת כל כך ממושכלות יסוד לגבי שימוש בנשק שהאח והאב לא היו יכולים לצפות את אשר אירע. בית המשפט קובע שבנסיבות אלה, גם אין צורך להפעיל את סעיף 64 (2) לפקודת הנזיקין שכן לא הוכח אשם של האח והאב. לחלופין קבע בית המשפט ניתן לקבל גם את מסקנת השופט קמא, לפיה ניתן לראות את הפזיזות הגבוהה והרשלנות רבתי של התובע שם, כ"גורם מתערב זר" המנתק את הקשר הסיבתי ככל שהיה בין מעשיהם ומחדליהם של האח והאב לבין האירוע (ראו: עא 8027/14 ג'ין אלין שורוש נ' סוהיל בן כמאל שליאן (29/11/15)).

כך גם בעניינו, התנהלותה של האם, כל כך חורגת ממושכלות יסוד, כאשר ניתן לקבוע שהנתבעים לא היו אמורים לצפות את אשר ארע.

ראו בהקשר זה את פסק הדין בתא (קריות) 3619-05 אסעד אסדי נ' עיריית חיפה (1/3/2009), שם דובר בתושב העיר ששב ופנה לעירייה בבקשה שתגזום עץ בסמוך לביתו וזו חדלה מלעשות כן. התובע החליט לעשות מעשה, עלה על העץ וגזם אותו בעצמו. לדאבון הלב נפל התובע שם ונפגע. בית המשפט מקבל את טענת התובע שקיימת אחריות לעירייה לגזום את העצים בשטחה וכן שהיה צורך לגזום את העץ, אך דוחה את התביעה לאחר שהוא קובע העדר קשר סיבתי בין מחדלי העירייה לבין התאונה. בית המשפט קובע שגם אם העירייה לא גזמה את העץ כלל, דין התביעה להידחות מחמת אי קיומם של חובות זהירות קונקרטיות וקשר סיבתי משפטי, לחלופין, אשמו של התובע מגיע לכדי 100%. בית המשפט מוסיף שם עוד שהחלטתו מתיישבת עם מדיניות משפטית ראויה שעה שאין לעודד תושבים לפעול בניגוד להנחיות הרשות, וכן קובע שהתובע שם, היה מונע הנזק הטוב ביותר, שכן היה בידו למנוע את נזקיו אילו רק היה בוחר שלא לטפס על העץ. בית המשפט קובע שם, התנהגותה של העירייה לא יצרה כל סיכון מן הסוג שנגרם לתובע. אי ביצוע הגיזום לא גרם לסכנת נפילה של התובע מן העץ. נזק הגוף שנגרם

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

לתובע אינו מצוי במתחם הסיכונים שיצרה התנהגותה של העירייה, וכל כולו נובע מהתנהגותו הרשלנית של התובע.

הדברים יפים גם לעניינו, האם בחרה לאפשר לפעוטה נגישות למטחנת הבשר, האם בחרה שלא להשתמש בדוחפן, האם בחרה להסב את תשומת לבו מן הפעוטה אף שברי היה שדרושה השגחה רצופה – הכיצד אמורים הנתבעים לצפות את ההתנהלות? לו הייתה בוחרת האם להתנהל בהתאם להנחיות ותוך שימוש באמצעים שהיו אמורים להרחיק את היד מן המטחנה (הדוחפן) הרי שהנזק היה נמנע.

55. לחלופין ניתן גם לקבוע שהאירוע ארע עקב אשם המכריע של ההורים.

סעיף 64 (2) לפקודת הנזיקין קובע, שלא יראו אדם כמי שגרם לנזק באשמו, אם אשמו של הניזוק הוא שהיה הסיבה המכרעת לנזק. ובמילים אחרות, אפשר שאדם יעשה מעשה או מחדל שהוא עוולה לפי הפקודה, ואותו מעשה או מחדל יהיה אחת הסיבות לנזק שנגרם לאחר ולמרות זאת לא ייחשב אותו אדם כמי שגרם לנזק, אם מעשה או מחדל או התרשלות של הניזוק הם שהיו הסיבה המכרעת לנזק. סעיף זה עוסק בהסרת אחריות מאחד המזיקים, מקום בו אשמו של אחר- לרבות הניזוק עצמו- הוא שהיה הסיבה המכרעת לנזק.

יוער שעל פי הפסיקה מוסמך בית המשפט לשקול בגדר סכום פיצוי לקטין את אשם התורם של ההורים במיוחד שעה שהם צד להליך מתוקף האפוסטרופסות, ובעיקר במקרה מעין זה כאשר האם והפעוטה היו ביחד באירוע ומדובר באירוע שהתרחש תוך כדי פעולותיה והכוונתה של האם (השוו: ת"א (מרכז) 35381-07-13 נ. א. מ. נ' הסתדרות מדיצינית הדסה (1/11/2018); תא 2599/91 עופר לנגר נ' דוד ועקנין (24/2/94), סעיף 10 לפסק הדין; תא (ת"א) 27555-01-16 פלונית נ' ש.י. (10/12/20), פסקה 15 לפסק הדין; רעא 7443/17 פלוני נ' עיריית ירושלים (31/10/17)). מסקנה זו מתיישבת גם עם הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, תשכ"ב-1962 הקובע בסעיף 22 שהורים לא יישאו באחריות לנזק שגרמו לקטין תוך מילוי תפקידי האפוסטרופסות, אלא אם פעלו שלא בתום לב. משמע, ההורים שהתרשלו תוך כדי פעולה בתום לב לטובת הקטין, אינם חייבים בדין כלפי הקטין ואולם כאשר נמצא שהנזק נגרם באשם והם אלה שאחראים על פעולות הקטין מבחינה משפטית, הרי שמדובר באשמו של אדם אחר המהווה את הסיבה המכרעת לנזק.

השאלה מתי יקבע שאשמו של אדם מהווה הסיבה המכרעת לנזק, נבחנת על פי שלושה מבחנים חלופיים: מבחן הצפיות בגדרו בוחנים האם המזיק, כאדם סביר, צריך היה לצפות שהתרחשו תביא לנזק הניזוק. אם התערב גורם זר בהשתלשלות האירועים, בין צד שלישי ובין הניזוק עצמו נשאלת השאלה האם ההתערבות של אותו גורם היא בגדר הצפיות הסבירה. מבחן הסיכון, לפיו נבחנת השאלה, האם התוצאה המזיקה היא בתחום הסיכון שיצרה התנהגותו של המזיק וזאת גם אם התוצאה המזיקה נגרמה בעקבות התערבות גורם זר. ומבחן השכל הישר, הבוחן האם כל התכונות המציניות את הרשלנות שבהתנהגות המזיק, תרמו בפועל להתהוות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

התוצאה המזיקה. אם הנזק נגרם בעקבות התערבות גורם זר או של הניזוק עצמו, יש לשאול האם ההתערבות שוללת, במישור ההגיוני, את קיומו של הקשר. בפסיקה נקבע שהלכה למעשה, מבחן השכל הישר כולל לתוכו את שני המבחנים האחרים.

הפסיקה קבעה עוד שככל שתרומת הסיכון שיצר "המזיק" לתוצאה המזיקה הייתה קטנה יותר ביחס לתרומתו של הגורם המתערב, וככל שהתנהלותו של הגורם המתערב הייתה חריגה יותר וממילא לא נדרש מהמזיק לצפותה, כי אז מבחן השכל הישר מחייב לקבוע שנותק הקשר הסיבתי בין אשמו של "המזיק" לבין הנזק שנגרם.

הלכה זו יושמה במקרים שונים, בהם הגיע בית המשפט לידי מסקנה, שאף אם ניתן להעלות טענה בנוגע להתנהלותו של מזיק אליו כוונה התביעה, אין להטיל אחריות, שעה שאשם של גורם שלישי או הניזוק הוא זה המכריע.

כך במקרה בו נפל כשל בהתנהלות מעביד שאפשר קיומו של ארגון סיד כבוי ליד ברז מים, לא הוטלה אחריות, כאשר פועל אחד התיז סיד לעבר פועל אחר ששתה מים מהברז והתיז מים לעברו של הפועל הראשון. התביעה נגד המעביד נדחתה. בית המשפט בערכאה הראשונה קבע שהמעביד התרשל בהרשותו הנחת ארגון סיד בסביבת הברז, ששימש לעובדיו לצרכי שתיה שהרי יתכן שעקב פרץ מים החורג בעוצמתו מהרגל או זריקת חפץ מבין עשוי היה נזק של סיד לפגוע בנוקקי הברז, אך קבע שבנסיבות המקרה נותק הקשר הסיבתי בין הרשלנות לבין נזקו של התובע. בית המשפט העליון דחה את הערעור – בית המשפט קבע שגם אם נכון הדבר שבמקרה בו בוצע מעשה מכוון רצוני על ידי מתערב לא בהכרח ינותק הקשר הסיבתי בין מעשהו של פלוני ונזקו של אלמוני והמבחן הקובע הוא לעניין קיומה של סיבה מכרעת לפי סעיף 64 (2) הוא מבחן הצפיות ואולם הצפיות צריכה להתייחס לסוג הנזק שאירע בפועל ולדרך בה אירע ולא ניתן להטיל על המעביד בנסיבות המקרה, לצפות מראש אפשרות שהפועל האחר יעשה מעשה כה חריג של זריקת סיד מכוונת אל פניו של המערער, אם כי יתכן, שאילו נגרם הנזק כתוצאה מהתזת סיד בגלל מימי הברז או בגלל חפץ, שנזרק אל הארגון, עשויה הייתה התוצאה להיות שונה (404/79 עמוס בריגע נ' ש.ט.ר. - חברה קבלנית בע"מ (5.2.81)).

הדברים יפים גם לענייננו, גם לו יאמר שניתן היה לייצר את מטחנת הבשר באופן בטיחותי יותר (דבר שכאמור לא הוכח), הנתבעים לא יכלו לצפות שהאם תעשה מעשה כה חריג של מתן נגישות בלתי מוגבלת לפעוטה בת כשנתיים למטחנת בשר פועלת בלא השגחה מספקת.

במקרה אחר, בו מורה טיפסה על כסא פלסטיק כדי להוריד חומרי לימוד מתא גבוה, נפלה ונפגעה, קבע בית המשפט שלא הוכחה אחריות, שכן מדובר בפעולה פשוטה שאינה דורשת הדרכה ואזהרה מיוחדים והוסיף, שגם לו היתה מוטלת אחריות, הרי שבנסיבות המקרה רשלנות התובעת היא הסיבה המכרעת לנזק שארע לה ולפיכך לא היתה מוטלת אחריות על המשיבות. בית המשפט התייחס לכך, בחדר המורים שהו בעת התאונה עוד 5 אנשים אשר יכלו לסייע למערערת בין על ידי הושטת יד ובין על ידי אחיזה בכסא והמערערת אף יכלה להשתמש

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

בסולם שהיה מצוי בקרבת מקום אך בחרה שלא לעשות כן (ראו: עא (חי') 3041/04 שרה בן הרוש נ' מדינת ישראל-משרד החינוך (5/3/2006)).

הדברים יפים גם לענייננו, האם יכלה לפתור את העניין בקלות ובפשטות על ידי השגחה רצופה על הפעוטה, סגירת מטחנת הבשר בטרם הפניית המבט מן הפעוטה, הורדת הפעוטה מן השיש, שימוש בדוחפן והנחיית הפעוטה בנוגע לאופן השימוש במכונה. הפתרון של הותרת פעוטה על השיש עם נגישות מלאה למטחנת הבשר והסבת תשומת הלב הימנה ולו לפרק זמן קצר, היא התנהלות רשלנית המהווה את הסיבה המכרעת לנזק.

במקרה אחר קבע בית המשפט, ששעה שהתובע בחר לנסוע על קורקינט חשמלי במהירות רבה על גבי המדרכה ואיבד שליטה, לטענתו, עקב ענפי עציצים שלטענתו תחמו מקומות ישיבה של מסעדה, אשמו של התובע הוא מכריע, הגם שהנתבעות העמידו שולחנות וכסאות על גבי המדרכה באופן שהצר את המעבר. בית המשפט קבע שכל שנדרש מהתובע לצורך מניעת התאונה הוא התאמת מהירות נסיעתו לתנאי השטח (ת"א 55692-07-15 פלוני נ' עירית תל-אביב-יפו ואח' (31/3/20)). הווה אומר היה ביד של התובע אמצעי קל ופשוט למנוע את הנזק והוא בחר שלא לנקוט בו.

כך גם בענייננו, בידי האם היו שלל אמצעים פשוטים וקלים למנוע את הנזק והיא לא נקטה בהם.

56. התובעים הפנו מצידם לשורת פסקי דין בהם נתן מומחה הנתבעת-4 חוות דעת מטעם התובעים, במטרה להוכיח שדעתו כאן אינה עומדת, ואולם עיון באותם פסקי דין מלמד שאין הנדון שם, דומה לראיה כאן בשום צורה ודרך. בכל המקרים דובר בתאונות עבודה של עובדים שיועדו לעבוד על מכונות שונות שהיו בשליטת המעביד ובאחזקתו; בכל אותם מקרים מצא בית המשפט שהמכונה לא גודרה לבטח, ושלא ניתנו הנחיות מתאימות – לאדם שיועד לעבוד על המכונה שעות רבות.

לא כן בענייננו. בענייננו, אין המדובר בתאונת עבודה, מטחנת הבשר לא יועדה לשימושה של הפעוטה, מטחנת הבשר ממוגנת לבטח כלפי מי שאמור לעשות בה שימוש – דהיינו אדם בוגר וכשיר, ידו של אדם בגיר לא יכולה להגיע לחילזון ולסכינים גם אם הכניס את ידו בטעות. במקרה דנן אין המדובר בתאונת עבודה, כללי הגידור המאפיינים מכונות תעשייתיות לא חלים וגם לא חלות כל אותן חובות של מעביד להדריך את עובדיו.

בתא (חי') 277/95 מרינה בוגוסלבסקי נ' קיטרינג פנינת בר 1994- חברה לייצור ושיווק ארוחות בע"מ (24/4/01) נקטעו ארבע מאצבעות כף ידה של התובעת בעת שעסקה בטחינת מזון במטחנת בשר וניסתה להוציא מזון טחון מתוך המטחנה. בית המשפט קובע שם שהמטחנה דומה למטחנת בשר ביתית אלא שהיא גדולה יותר ממטחנה ביתית (סעיף 13), ולמעשה די בכך כדי להבין שמדובר במכונה שהתובעת שם יכלה להכניס את ידיה למטחנה ושאלה המקרה דומה לענייננו כלל ועיקר. בית המשפט קבע שם אחריות בשל כך שהמעביד והמדינה לא דאגו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלזנית (קטלנה) ואח' נ' ברלמאג דלגלטל אילג' בע"מ ואח'

שהמטחנה תהא מגודרת לבטח באופן שימנע מעובד רשלן להלפגע מחלקיה הפנימיים, בכך שהנתבעים התירו שימוש במטחנה שאינה מגודרת לבטח, ובכך שלא ניתנה לתובעת הדרכה מספקת.

בת"א 1169/97 מאג'דה קרעאן נ' ינון יצור ושיווק מוצרי מזון בע"מ (5/1/03), שם עת עבדה התובעת במפעלה של הנתבעת, נתפסה ידה הימנית במלושה (מכונה להכנת בצק) ונכרתה עד למרפק. מדובר היה ביום הראשון של עבודת התובעת על המכונה והתאונה ארעה כאשר הכניסה התובעת את ידה אל מיכל המכונה לבדוק את הבצק מבלי להפסיק את פעולתה של המכונה. התובעת טענה שלא קיבלה הסבר נאות. פסק הדין הובא בעיקר כדי לנגח את מומחה הנתבעת-4, שנתן חוות דעת לטובת התובעת שם ואולם לעניינו ברי שאין הנדון דומה לראיה ולו במקצת. שם, מכונת לישת הבצק יועדה לשימושה של התובעת, בעוד מטחנת הבשר בעניינו אינה מיועדת לשימושה של פעוטה. שם, מדובר בתאונת עבודה, כאשר קיימות הוראות ברורות לעניין גידור מכונות המשמשות לעבודה, לא כן בעניינו כאשר מדובר במטחנת בשר ביתית, שעה שהוכח שבהתאם למידותיה, ידיה של האם לא יכלו להגיע לסכינים, בעוד ידיה של הפעוטה לא היו אמורות להיות בקרבת המכונה בכלל, ובוודאי שלא היו אמורות להיות שם בלא השגחה רצופה והדוקה מבלי להסיר את המבט ולו לרגע.

התובעים הפנו עוד לפסק הדין בעניין תא (י-ם) 7550/04 מאגדה כאמל נ' עמותת שק"ל שירותים קהילתיים למוגבלים (12/2/07), שוב במטרה לנגח את ד"ר ביקלס שנתן שם חוות דעת מטעם התובעת, ואולם שוב אין הנדון דומה לראיה. באותו מקרה דובר בתובעת הלוקה בפיגור שכלי קל שנפגעה בשתי ידיה בתאונת עבודה עת עבדה עם מכונת חיתוך וכיפוף קרטון, כאשר הושיטה את ידיה אל תוך המכונה בכוונה להוציא ממנה קרטון שהיה מונח בה. שוב, גם במקרה זה מדובר בפגיעה של מי שיועד לעבוד עם המכונה, בניגוד לעניינו שעה שנפגעה פעוטה שאין מחלוקת שהמכונה כלל לא מיועדת לה. צדק שם ד"ר ביקלס שהתייחס למוגבלותה השכלית של התובעת, שעה שנדרשה לעבוד עם המכונה ואולם עניינו שלנו שונה מזרח ממערב שעה שאין כל הצדקה להתייחס למוגבלותה של הפעוטה שהמטחנת הבשר כלל לא יועדה לה. שוב, גם במקרה זה חלים כללי הגידור ההדוקים החלים בדיני העבודה וכללי ההנחיה שאינם רלוונטיים בעניינו, שם המכונה יוצרה כך שיכלה להעמיד סכנה למי שיועד להשתמש בה, לא כן מטחנת הבשר בעניינו שהייתה ממוגנת כלפי מי שאמור היה לעשות בה שימוש והשימוש החורג שנעשה בה הוא זה שגרם לתאונה.

התובעים הוסיפו וטענו להפרת חובה חקוקה בהיבטים שונים, משכך אדון עתה בטענה זו.

לא הוכחו הפרות חובה חקוקה

57. עוולת הפרת הוראה חקוקה הינה עוולת מסגרת בצידה של עוולת הרשלנות ותוכנה משתנה מעניין לעניין. להוכחה שנוצרה עוולה זו שומה עליו על תובע להצביע על חוק פלוני כחוק המטיל "חובה חקוקה". על התובע להוסיף ולשכנע את בית-המשפט שהנתבע הפר אותו חוק בנסיבות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

המזכות אותו, את התובע, בסעדים שמעניקה פקודת הנזיקין נגד העושים מעשי עוולה בנזיקין. לכינון העוולה נדרשים, איפוא, התנאים הבאים: חיקוק המטיל חובה על המזיק (הנתבע); המזיק (הנתבע) הפר אותה חובה שהוטלה עליו; החיקוק נועד, לפי פירושו הנכון, לטובתו או להגנתו של הניזוק (התובע); ההפרה גרמה לתובע (הניזוק) נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק.

כפי שהנחה בית המשפט העליון, בהתקיים כל התנאים זכאי הניזוק לסעדים המפורטים בפקודת הנזיקין ואולם הוא לא יהא זכאי להם אם החיקוק לפי פירושו הנכון נתכוון להוציא את הנזקים. העיקר הוא במלאכת הפרשנות של החיקוק, לנסות לרדת לחקרו, לחלץ ממנו את תכליתו, תוך שבית המשפט מודרך במדיניות משפטית ראויה ובתחושת הצדק שביסוד דיני הנזיקין (ראו: ע"א 5792/99 תקשורת וחינוך דתי-יהודי משפחה (1997) בע"מ – עיתון "משפחה" נ' אס.בי.סי. פרסום, שיווק וקידום מכירות בע"מ – עיתון "משפחה טובה" (23/5/2001)).

משמע, על התובע הטוען עוולת הפרת חובה חקוקה, לפרט טענותיו ולנתח את החיקוקים ומשמעותם, אין די בטענות כלליות הזהות לטענות הרשלנות שהועלו.

58. התובעים טענו שהנתבעים הפרו חובות חקוקות, ובין היתר פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] התש"ל-1970 ובפרט סעיף 37 (4) לפקודה, המחייב לגדר כל חלק מסוכן במכונה שאינה מניע ראשי או ממסרת וכן טענו להפרת החובה בסעיף 9 לחוק התקנים, לפיו יש להתאים את מכשיר כגון מטחנת הבשר להוראות התקן הישראלי.

פקודת הבטיחות בעבודה, לא מיועדת לאימהות המכינות עוגיות בביתן עם בנותיהן הפעוטות, וכפי שכבר נפסק ארוכות לעיל, מטחנת הבשר עומדת בתקן הישראלי ומשכך חוק התקנים כלל לא הופר. לפיכך, גם טענה זו אינה יכולה לעמוד.

59. התובעים טענו עוד בלשון רפה להפרת חבות חוזית, בכך שהופר החוזה לשווק ולמכור מוצר בטיחותי, ברי שלאור כל האמור עד כאן גם טענה זו אינה עומדת ובוודאי שאין לנתבעים חובה חוזית כלפי הפעוטה שכלל לא רכשה את מטחנת הבשר ולא הייתה אמורה להשתמש בה.

סוף דבר

60. ללא כל ספק מדובר בתאונה מצערת, איומה וליבי עם הפעוטה והוריה. יחד עם זאת, לא ניתן לפסוק בתיק זה, על אף הנזק הרב שנגרם לפעוטה, לפי רחשי הלב בלבד.

אך לאחרונה פסק בית המשפט העליון בהליך, בו לא הייתה מחלוקת שנגרם למערער שם נזק רב "... כפי שנאמר לא אחת, ענייננו בתביעת רשלנות ולא לכל נזק יש הורים ושם במשפט" (ע"א 8209/19 ד"ר רוברט דויטש נ' מדינת ישראל ואח' (1/7/21)).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

מושכלות יסוד הם שעל התובע הנטל להוכיח תביעתו בהתאם לאמת המידה הקבועה בדין האזרחי ולשכנע בדבר נסיבות התאונה ואחריותם של הנתבעים.

לאחר שבחנתי היטב את כלל הראיות בתיק, באתי לידי מסקנה שלא הוכחה אחריות הנתבעים. הוברר בלא כל ספק שמעבד המזון כמו גם מטחנת הבשר עומדים בתקנים בינלאומיים וגם בתקן במדינת ישראל. הוברר שחוות דעת מומחה התובעים אינה עומדת גם בהקשר לתשתית העובדתית המונחת בגדרה, גם בנוגע להנחות המומחה וגם בנוגע לאפשרות של ייצור מוצר בטיחותי יותר. הוברר, שהתנהלות האם חרגה מאמת מידה סבירה, בכך שהניחה את הפעוטה ליד מטחנת הבשר כשהיא פועלת, ודי היה בחוסר תשומת לב למשך פרק זמן קצר בלבד כדי להביא להתרחשות התאונה הנוראה.

החלטת אפוטרופוס לאפשר שימוש במכשיר מעין זה על ידי פעוטה בגיל שנתיים, שבוודאי אינה מסוגלת להבין את דרך פעולתו והסכנות הטמונות בו, מחייבת, לכל הפחות, השגחה רצופה ודוקנית לאורך כל שהות הפעוטה ליד המכשיר. כפי שהוברר, לדאבון הלב, די בחוסר תשומת לב לפרק זמן קצר להתרחשות תאונה.

לא ניתן להטיל לפתחם את הנתבעים, כל אחד בתחומו, התרחשות כזו, כאשר מדובר במכשיר שאינו מיועד לשימוש קטינים קל וחומר פעוטות, כאשר ניתן ואף סומנו על המכשיר אזהרות חוזרות ונשנות האוסרות הכנסת ידיים, כאשר סופק דוחפן שמשמש אמצעי בטיחות נוסף שיש בו כדי להביא להרחקת הידיים מן הסכינים – כך למבוגרים וקל וחומר שכך לפעוטות.

יצרן מכשיר חשמלי, מייבא מכשיר כזה ואפילו מכון התקנים האמון על בדיקת ובטיחות המכשיר – אינם אמורים לצפות שימוש יזום על ידי פעוטות במכשיר, תוך חוסר השגחה רצופה ואינם מהווים מבטח-על להתנהלות כפי שהוכחה במקרה דנן. מי שאמון על שלומו ובטיחותו של קטין ולבטח של פעוט נושא באחריות משמעותית מכרעת להשגיח על בטיחותו. כאשר מדובר בעיסוק במכשיר שלא מיועד לשימוש פעוט, שטמונה במהותו סכנה כאשר נעשה בו שימוש על ידי פעוט, הדברים הם בבחינת קל וחומר. התנהלות כפי שהוכחה במקרה דנן, מהווה את הסיבה המכרעת לנזק, מנתקת קשר סיבתי לכשלים גם אם היו כאלה, ומביאה לידי מסקנה שאין מנוס אלא להורות על דחיית התביעה.

61. סיכומי של דבר - מקרה זה הינו אחד מאותם מקרים מצערים עד מאד, שנזקו של אדם בתאונה, שאירעה לו, נשאר "יתום" ואין מי שיפצוהו בגינה. תוצאה זו הינה קשה ביותר לפעוטה ולמשפחתה. ניסיונותיי לשכנע את הנתבעים ליתן פיצוי ולו חלקי (כפי שעשה בית המשפט העליון בפרשת עצמליה), לא צלחו וכאשר כל הצדדים בחרו להוביל את ההליך למתן פסק דין מנומק, קצרה ידי מלהושיע.

62. משנדחתה התביעה, איני רואה כל טעם בדיון המורכב בשאלת הנזק בתיק זה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

63. משהתביעה נדחתה אין צורך לדון בהודעות צד שלישי והן נדחות. משלא התקיים דיון בהודעות לצדדים שלישיים, המודיעות פטורות מיתרת האגרה בגין הגשת הודעות אלה.

64. התובעים ניהלו תביעה זו שנים ארוכות, כאשר השאיפה של ההורים לקבל פיצוי בעבור נזקה של הפעוטה מובן מאליו נוכח הנזק הרב שנגרם. התובעים עשו כמיטבם, תיקנו את התביעה, החליפו את חוות הדעת בתחום בטיחות המוצר העלו את מלוא הטענות שניתן היה להעלות, אך נסיבות המקרה הכריעו ובאתי לידי מסקנה שלא ניתן להטיל אחריות. מדובר בהליך שהתנהל כשבע שנים, כלל עשרות בקשות, צורך להגיש חוות דעת ולנהל דיוני הוכחות מורכבים, כאשר לנתבעים נגרמו ללא ספק הוצאות רבות, בין לצורך חוות דעת ובין לניהול שוטף של ההליך.

בהתאם לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: "תקנות סדר הדין האזרחי"), אמור בית המשפט ליתן דעתו להוצאות הצדדים ולפסוק הוצאות הולמות. תוצאה זו מתיישבת עם העקרונות המנחים גם לפי התקנות הקודמות, יחד עם זאת בהתאם לשני נוסחי התקנות נותר בידי בית המשפט שיקול הדעת בנוגע לפסיקת הוצאות ובוודאי בנוגע לגובה ההוצאות.

למול טענות הנתבעים שלולא תפסקנה הוצאות משמעותיות מאוד, נמצא שבית המשפט מעודד תביעות שסיכוייהן אינם רבים וגורם נזק לנתבעים, עומדת העובדה שמדובר בגופים עסקיים (למעט מכון התקנים), שסביר שפועלים תחת מטריה ביטוחית ושהוצאותיהן הן חלק מהוצאות העסק לעומת התובעים שהינם אנשים פרטיים, כאשר התאונה גרמה לפעוטה ולמשפחה כולה נזק רב מאוד שילווה את הפעוטה לכל אורך חייה.

בבואי לשקול את גובה ההוצאות לקחתי בחשבון שמטחנת הבשר עצמה לא נבדקה על ידי מכון התקנים, בטענה שבהיותה מובאת כרכיב נפרד היא איננה רכיב הדורש בדיקה. אמנם נקבע שהמטחנה עומדת בהוראות התקן ודגם זה נבדק בהזדמנויות אחרות ומשכך אין בעובדה זו כדי להשפיע על תוצאת ההליך, אך קשה שלא להבחין בפוטנציאל הסיכון הקיים לגבי מוצרים נלווים מעין אלו – שהרי ניתן לייבא בדרך זו מוצר מסוכן ולא תקני, ונדמה שהן מכון התקנים והן היבואנים והיצרנים, צריכים לוודא שמלוא המוצרים הנלווים נבדקים ועומדים בתקן הישראלי. טענת מכון התקנים שיכול שהיבואן כלל לא מייבא את הרכיב הנפרד ואין לו את הסמכות לדרוש בדיקה, אינה משכנעת שהרי מכון התקנים יכול לוודא עם היבואן אלו רכיבים נוספים מובאים ולדרוש בדיקתם. מאידך, גם היבואנים והיצרנים אינם יכולים לטמון ראשם בחול ועליהם לדאוג שכל המוצרים המיובאים על ידם, יבדקו ויתאימו לדיני המדינה ולו כדי למנוע טענות בדיעבד כפי שהיה במקרה זה. בהקשר זה, התביעה האירה סוגיה הדורשת טיפול והתאמה, גם אם לא היה בכך כדי לשנות את התוצאה במקרה הספציפי.

אחר כל האמור לעיל, לנוכח הנזק הכבד שנגרם לפעוטה ולהוריה ושעה שפטור בלא כלום אי אפשר, בשים לב למשך ההליך וההוצאות שנגרמו בגדרו ובשים לב להנחיות תקנות סדר הדין האזרחי, אני מוצאת לנכון לפסוק הוצאות על הצד המתון (הכל גם בשים לב להוצאות שכבר נפסקו בהחלטה מתאריך 27/3/19 במסגרת הבקשה לתיקון כתב התביעה). לפיכך, יישאו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 51559-12-14 פלונית (קטינה) ואח' נ' ברימאג דיגיטל אייג' בע"מ ואח'

התובעים בהוצאות כדלקמן: לנתבעות 1-2 – 4,000 ₪; לנתבע-3 – 3,000 ₪, לנתבעת-4 – 6,000 ₪.

נראה שבנסיבות הספציפיות ושעה שהנתבעים עצמם טענו שמדובר במקרה שלא היה לו אח ורע בכל שנות פעילותם הם יכולים ולו לפנים משורת הדין לשאת ביתרת הוצאות ההליך. מכל מקום הרושם הוא שלא מדובר בתוצאה שעתידה להביא לשטף תביעות עתידיות. נהפוך הוא.

בהעדר פרטים מזהים של הקטינה, פסק הדין מותר בפרסום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 60 ימים.

ניתן היום, כ"ג תשרי תשפ"ב, 29 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

אורלי מור-אל, שופטת